

FORVALTNINGSREVISJON

MIDTNORSK SATSING PÅ FILM OG SPILL

Midtnorsk Filmsenter AS

Filminvest AS

RAPPORT

Trøndelag fylkeskommune
kommune

MARS 2021

SK 1023

FORORD

Denne rapporten oppsummerer forvaltningsrevisjon av satsingen på film og andre audiovisuelle uttrykk i Trøndelag fylkeskommune og de to selskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført på oppdrag fra kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds (nkrf.no) standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon til rapporten, og spesielt vil vi takke den daglige ledelsen i de to selskapene som har sendt mye skriftlig dokumentasjon som vi har etterspurt.

Trondheim, 18.3.2021

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Leidulf Skarbø
Prosjektmedarbeider

KU ba, i sak 56/22, revisor om å gjøre eventuelle korrigeringer i rapporten, dersom det har skjedd viktige endringer siden 2021. Revisor har spesifisert endringer i fotnoter.

Intervjuinformasjonen i denne rapporten er basert på intervju med daværende nøkkelpersoner rundt filmselskapene. Det er andre personer som har funksjonene som styreleder i Midtnorsk filmsenter, samt daglig leder og filmkonsulent i FilmInvest, nå.

Trondheim 4.10.2022

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Denne forvaltningsrevisjonen har gjennomgått film- og spillsatsingen i Midt-Norge, med utgangspunkt i Trøndelag, ved å se nærmere på de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS sin virksomhet.

Det har vi gjort ved å belyse følgende hovedproblemstillinger:

1. Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?
2. Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?

Forvaltningsrevisjonen viser at filmsatsingen i stor grad er hensiktsmessig organisert med Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Vi har identifisert noen svakheter, som vi vil komme tilbake til nedenfor.

Midtnorsk Filmsenter AS

Generelt vil revisor konkludere med at selskapet, fra eierorgan til selskapsledelse har en hensiktsmessig organisering. Revisor vil trekke fram at selskapet i stor grad ivaretar pålegg og anbefalinger om ledelse og drift av offentlig eide aksjeselskap. Vi vil trekke fram regelmessige eiermøter, som vi mener er en viktig arena for dialog med eierne, i tillegg til årlige budsjettmøter med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Midtnorsk Filmsenter.

Revisor har pekt på usikkerhet rundt en ansatts habilitet knyttet til saker som vedrører nærstående. Vedkommende deltar ikke i prosessene rundt nærståendes selskap og søknadsbehandling, men er involvert i andre søknader som blir behandlet samtidig. Vi anbefaler at Midtnorsk Filmsenter sørger for juridisk vurdering av saksbehandlingsprosessene i slike situasjoner.

Selskapet har skriftlige rutiner og retningslinjer som bidrar til betryggende internkontroll. Vi anbefaler likevel at selskapet utarbeider varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, i tillegg til reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Vi viser ellers til kapittel 2 og kapittel 5 for vurdering, konklusjon og anbefalinger knyttet til Midtnorsk Filmsenters ledelse og organisering.

Filminvest AS

Som selskap er Filminvest hensiktsmessig organisert. Selskapet ivaretar i all hovedsak pålegg og anbefalinger som gjelder for offentlig eide aksjeselskaper.

Vi vil også for Filminvest trekke fram at de regelmessige eiermøtene framstår som en viktig arena for dialog mellom eierne og selskapets ledelse, i tillegg til dialogen med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Filminvest.

Det er nødvendig dialog mellom styrets leder og eierorganet, og mellom styrets leder og daglig leder.

Vi har pekt på svakheter som at det de siste årene ikke har framgått av møteprotokoller at generalforsamlingen har fastsatt disponeringen av overskudd. Videre har vi pekt på at selskapet ikke har etiske retningslinjer, varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, økonomireglement som inkluderer plassering av likvide midler og habilitetsreglement. Utover det har selskapet utarbeidet viktige skriftlige rutiner og retningslinjer for å utøve oppgavene sine. Vi viser til kapittel 2 og 5 for nærmere vurdering, konklusjon og anbefalinger rundt Filminvests organisering.

Vi har sett på samspillet mellom de to selskapene. Det fungerer i all hovedsak tilfredsstillende. Selskapene har til dels forskjellige eiere, ulike geografiske nedslagsfelt og oppgaver som dels kan framstå overlappende. Dette gir noen utfordringer, etter det vi har sett. Vi viser til kapittel 2 og 5 for vurderinger, konklusjon og anbefalinger når det gjelder samarbeid mellom selskapene.

I den andre problemstillingen har vi sett på om selskapene sørger for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd.

Den regionale strategien for film og audiovisuelle uttrykk er inne i den siste delen av tiårsperioden, men har ikke blitt justert siden den ble vedtatt. Det er heller ikke utarbeidet noen særskilt strategi for spillsatsing. Eierne som møter i generalforsamling og eiermøter har gitt uttrykk for at det ikke alltid er lett skille mellom deler av selskapenes funksjon og aktiviteter, ettersom begge selskapene yter tilskudd til prosjekt. Den siste tiden har det vært tettere dialog på grunn av forslagene fra Norsk filminstitutt (NFI) om endringer i tilskudds- og støtteordninger. Her har fylkeskommunen, som en av eierne og de to selskapene vært forholdsvis samordnet i sin kritikk av prosessen som staten, gjennom NFI har ført.

Midtnorsk Filmsenter:

Den regionale strategien har vært gjenspeilet i Midtnorsk filmsenters egne handlingsplaner og rapportering, i tillegg til i eiermøtene. Statlige føringer i forskrifter og i tilskuddsbrev er likevel det nærmeste filmsenteret kommer indikatorer for målstyring i filmsatsingen.

Filminvest:

Filminvest ivaretar mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte. Indikatorer utover det er svakt utviklet.

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har ikke vært eksplisitt mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen.

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

Vi viser til kapittel 3 og 5 for vurderinger, konklusjon og anbefalinger knyttet til oppfølging av den regionale filmpolitikken.

I kapittel 1 presenterer vi bestilling, problemstillinger og grunnlag for revisjonskriterier. Videre beskriver vi metoder for innhenting av dokumentasjon og analyse av denne.

I kapittel 2 belyses problemstilling 2, med presentasjon av dokumentasjonsgrunnlag og revisors vurderinger for problemstillingen om hensiktsmessig organisering. Her belyses også samarbeidet mellom de to selskapene. Vi har synliggjort oppgaver og ansvar som gjelder fylkeskommunen og det enkelte selskapet i tydelige avsnitt.

I kapittel 3 presenteres informasjonsgrunnlag og vurderinger knyttet til problemstillingen om oppfølging av de regionale målene for filmpolitikken. Også her har vi i stor grad synliggjort det som vedrører fylkeskommunen og det enkelte selskap i tydelige avsnitt.

En foreløpig rapport har vært sendt ut til uttalelse til Trøndelag fylkeskommunes eierrepresentant og fylkesrådmannen. Selskapenes ledelse har også fått den til uttalelse. Vi har fått skriftlige uttalelser fra begge selskapene og fylkeskommunen. Vi viser til vedlegg 2, 3 og 4, der uttalelsene er lagt ved i sin helhet. Vi har gjennomgått uttalelsene og gjort en del

justeringer basert på disse. Justeringene er i hovedsak presiseringer og nyanseringer. Vi har beskrevet endringer i vurderinger og konklusjon basert på disse uttalelsene i kapittel 4.

I kapittel 5 følger revisors konklusjon og anbefalinger til tiltak basert på vurderinger og konklusjon.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse	7
1 Innledning	11
1.1 Bestilling	11
1.2 Bakgrunnsinformasjon	11
1.2.1 Selskapene	11
1.2.2 Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk	13
1.3 Problemstillinger og kilder for kriterier	14
1.4 Datainnsamling og dataanalyse	15
2 Om selskapene er hensiktsmessig organisert	17
2.1 Problemstilling	17
2.2 Revisjonskriterier	17
2.3 Eiernes oppfølging - Midtnorsk Filmsenter	17
2.4 Revisors vurdering av eieroppfølgingen	21
2.5 Eiernes oppfølging - Filminvest	21
2.6 Revisors vurdering av eieroppfølging – Filminvest	24
2.7 Selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter	25
2.7.1 Styrets sammensetning og ansvar	25
2.7.2 Økonomistyring	28
2.7.3 Instrukser og retningslinjer	30
2.7.4 Daglig leder og administrasjonen	30
2.8 Revisors vurdering av selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter	32
2.8.1 Styrets sammensetning og ansvar	32
2.8.2 Økonomistyring	33
2.8.3 Instrukser og retningslinjer	33
2.8.4 Daglig ledelse og administrasjon	33
2.9 Selskapets ledelse - Filminvest	34
2.9.1 Styrets sammensetning og ansvar	34
2.9.2 Økonomistyring	35
2.9.3 Instrukser og retningslinjer	37
2.9.4 Daglig leder og administrasjonen	38
2.9.5 Organisering og arbeidsmiljø	39
2.10 Revisors vurdering	40
2.10.1 Styrets sammensetning og ansvar	40
2.10.2 Økonomistyring	40
2.10.3 Instrukser og retningslinjer	41
2.10.4 Daglig leder og administrasjonen	41
2.11 Samarbeid selskapene imellom	41
2.12 Revisors vurdering	43

3	Måloppnåelse for regional filmstrategi	44
3.1	Problemstilling.....	44
3.2	Revisjonskriterier	44
3.3	Regional filmstrategi	45
3.4	Revisors vurdering – regional filmstrategi	45
3.5	Dialog mellom Midtnorsk filmsenter og fylkeskommunen om målene.....	45
3.6	Revisors vurdering	47
3.7	Dialog mellom Filminvest og fylkeskommunen om målene	47
3.8	Revisors vurdering	49
3.9	Fylkeskommunens forventninger om kunstnerisk kvalitet	49
3.10	Verktøy for måling kunstnerisk kvalitet – Midtnorsk Filmsenter.....	50
3.11	Revisors vurdering	51
3.12	Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet - Filminvest.....	51
3.13	Revisors vurdering	52
3.14	Fylkeskommunens forventninger om lønnsomhet	53
3.15	Lønnsomhet – Midtnorsk filmsenter	53
3.16	Revisors vurdering	54
3.17	Lønnsomhet – Filminvest	54
3.18	Revisors vurdering	56
4	Høring.....	57
5	Konklusjoner og anbefalinger	59
5.1	Konklusjon	59
5.2	Anbefalinger.....	61
	Kilder.....	63
	Vedlegg 1 Utledning av Revisjonskriterier	64

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår dato: 17.03.2021 Vår referanse: 202111932-1 Vår saksbehandler:
Deres dato: Deres referanse: Marit Ødegaard Hagen

Tilbakemelding på utkast til rapport fra forvaltningsrevisjon om filmsatsing i Trøndelag - Midtnorsk filmsenter og Filminvest, 2021

Fylkesrådmannen takker for utkast til rapport om filmsatsingen i Trøndelag, ved revisjon av selskapene Midtnorsk filmsenter AS og Filminvest AS, og ønsker å gi følgende tilbakemelding på utkastet.

Det som kommer frem i utkastet som er oversendt er, slik Trøndelag fylkeskommune ved fylkesrådmann og eierrepresentant oppfatter det, stort sett gjenkjennelig og riktig, med unntak av et par punkter som vi ønsker å utdype og presisere:

1. Dokumentet kan gi inntrykk av at eierne har noe manglende forståelse av virksomheten til selskapene, og av forskjellene mellom de to. Revisor nevner dette flere steder, bla. side 38: «...at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet.» og side 40:

Etter revisors vurdering er det utfordrende for eierne å forstå formålet og virksomheten til de to selskapene, særlig der denne er overlappende. Etter det revisor forstår flyter grensene mellom de ulike formatene over i hverandre, noe ledelsen i filmsenteret har forsøkt å være tydelige på.

Trøndelag fylkeskommune ønsker å nyansere dette bildet noe. Det er ikke alltid umiddelbart innlysende hvor grenseoppgangene mellom oppgavene og porteføljene til senter og fond går, for eksempel hvilket av selskapene en produsent bør henvende seg til for å søke støtte. Dette er naturlig, i og med at det til dels overlapper: For eksempel gir begge selskap softe midler (tilskudd) til utvikling og produksjon av film. Enkelte prosjekter kan få støtte i en tidlig utviklingsfase fra senter, og på et senere stadium fra Filminvest. Begge selskapene har utvikling av bransjen og realisering av film- og spillprosjekter som overordnede mål, og Trøndelag fylkeskommune som eier ser det ikke som vesentlig å til enhver tid har kontroll og oversikt helt på detaljnivå over den daglige driften til selskapene. Forvaltning av midler til beste for bransjen er en oppgave som er lagt til selskapene, og eierne har tillitt til senter og fond som faginstanser. Via driftssøknader, årsrapporter, eiermøter og andre treffpunkt er det naturlig å bli informert på et relativt detaljert nivå, men vårt hovedfokus som samfunnsutvikler er likevel de store linjene og utvikling i bransjen som helhet.

Postadresse: Fylkes hus
Postboks 2560
7725 Steinkjer

Bankkonto: 05017685309
IBAN: NO8486017685300
BIC: NWFF333 OABAN22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postnett@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Vedlegg 3: Uttalelse fra Midtnorsk Filmsenter	69
Vedlegg 4: Uttalelse fra Filminvest	75

Tabell

Tabell 1. Eierskap i Midtnorsk filmsenter	17
Tabell 2. Honorar til styremedlemmer, varamedlemmer og revisor.	18
Tabell 3. Eierfordeling og aksjekapital	22
Tabell 4. Honorar til styret, varamedlemmer og revisor.....	23
Tabell 5. Resultatregnskap og balanseregnskap 2017 – 2019.	29
Tabell 6. Resultatregnskap og balanseregnskap, 2017 - 2019.....	36
Tabell 7. Sekundæravkastning i årene 2016 – 2019. Kroner.....	37

1 INNLEDNING

Trøndelag fylkeskommune bestilte i sak 32/20 forvaltningsrevisjon av de to selskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Denne rapporten oppsummerer forvaltningsrevisjonen som er gjort i selskapene.

1.1 Bestilling

I forbindelse med sak 32/20 diskuterte kontrollutvalget innretning på forvaltningsrevisjonen. Innspill som kom fram, var:

- Formålet med selskapene
- Målsettinger for satsinger, og i hvilken grad nås disse målsettingene
- Fungerer samspillet mellom selskapene, utfyller de hverandre og er det eventuelle overlappende formål med selskapene
- Investeringer i film – utfordringer
- Kulturnæring, regional utvikling, filmfondet

Kontrollutvalget har bestilt en forvaltningsrevisjon av selskapene, jf. kommunelovens¹ § 23-2-c, ikke eierskapskontroll etter § 23-3. Vi mener at det er vanskelig å vurdere hvorvidt selskapene oppfyller målsettinger som blant annet Trøndelag fylkeskommune som eier har satt. Vi har derfor også belyst filmsatsingen og organiseringen av denne fra eiersiden.

1.2 Bakgrunnsinformasjon

Organiseringen av filmsatsingen er sammensatt og kompleks. Det er mange aktører som er involvert, både på lokalt, regionalt og statlig nivå, både av offentlige og private organisasjoner.

Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune organiserer filmsatsingen sin ved å være medeier i de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS.

1.2.1 Selskapene

De to aksjeselskapene Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS er det som kalles fylkeskommunes virkemiddelapparat på filmområdet.

¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>.

Midtnorsk Filmsenter AS har som formål er å forvalte regionale og statlige tilskudd til utvikling og produksjon av kort dokumentar og animasjonsfilm i Midt-Norge. Det er også åpnet for at regionale filmsentre kan gi tilskudd til utvikling av spillefilm, dramaserie og dataspill. Videre skal Midtnorsk Filmsenter bidra til faglig og kunstnerisk utvikling av audiovisuelle produksjoner, gjennom ulike kompetansehevede tiltak. Ut over dette har de et ansvar knyttet til å se og hjelpe fram unge talenter, som ønsker seg en framtid i filmbransjen. Midtnorsk Filmsenter har også ansvaret for driften av filmkommisjonen Midgard Film Commission Norway. Midtnorsk Filmsenter AS ble etablert i 2005, og eies av Trøndelag Fylkeskommune (67 % eierandel) og Trondheim Kommune i felleskap.

Midtnorsk Filmsenter får tilskudd fra staten, via Norsk Filminstitutt. Regjeringens mål er at tilskuddet skal benyttes til utvikling og produksjon av audiovisuelle verk, utvikling og lansering av dataspill, utvikling av spillefilm og dramaserier, samt kompetansehevede og bransjefremmende tiltak i regionen, og tiltak for barn og unge.

Filminvest AS ble etablert i 2016 gjennom en fusjon mellom Filminvest Midt-Norge AS (Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune) og Film 3 AS (Oppland og Hedmark fylkeskommuner og Lillehammer kommune). Selskapet skal bidra til å utvikle satsingen på langfilm, TV-serier og dataspill i regionen. Eierandelen til Trøndelag fylkeskommune er 33,2 %. Filminvest AS er et regionalt filmfond, et investeringsfond for audiovisuell produksjon i regionen Trøndelag og Innlandet. Selskapet har kontor på Lillehammer og i Trondheim, hvor forretningsadressen er i Lillehammer. I fylkeskommunens budsjett- og økonomiplandokument for 2020 – 2023 går det fram at Filminvest fikk økt bevilgning fra Norsk Filminstitutt i 2019 på grunn av ny statlig fordelingsmodell for tilskudd til regionale fond. Potten til regionale fond ble ytterligere styrket i forslaget til statsbudsjett for 2020. Dette medførte krav om større spleiseandel fra regionene og eierne framover.

Filminvest AS har et indre selskap; Filminvest IS² (Indre Selskap). I beskrivelsen heter det at IS-et skal tilby offentlige og private investorer mulighet til å gå inn i en portefølje av produksjoner, eller selv velge enkeltproduksjoner de ønsker å gå inn i. Investor blir stille deltager i Filminvest IS som gir møterett i ordinære investeringsmøter og et årlig deltagermøte. Ifølge daglig leder i Filminvest AS eksisterer ikke IS-et som noe annet enn et avdelingsregnskap. Filminvest AS mottar årlig bevilgning over statsbudsjettet, og har offentlige eiere som finansierer drift og tilfører friske fondsmidler. Dette gjøres for at fondet skal få anledning til å vokse seg større og sterkere i samarbeid med private investorer i

² Et Indre Selskap opptretr ikke som selskap utad

regionen³. Tilbakebetaling fra prosjekter og privat kapital i kombinasjon med offentlige midler, investeres i prosjektenes egenkapital for å oppnå andeler i prosjektenes inntekter fra kino, video, TV-salg, internett og eventuelle spin-off-produkter.

viktig oppgave å utvikle prosjekter på forskjellige stadier, som støtte for de større regionale produsentene som arbeider med kostnadskrevede spillefilm og dramaserier. Fondet har en aktiv rolle i utviklingen av prosjektene, med rådgiving og økonomisk støtte i flere faser.

Regjeringens mål for de regionale filmfondene er at de skal bidra til økte midler til norsk film ved at de må skaffe minst like mye regionale og lokale midler som det statlige tilskuddet utgjør. Vi viser forøvrig til vedlegg 4 hvor selskapet innledningsvis har beskrevet utdypet funksjonen sin.

1.2.2 Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk

Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk⁴ er Trøndelag fylkeskommune (tidligere Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner) og Trondheim kommunes felles strategi for disse kulturuttrykkene i Trøndelag. Fylkestinget i Sør-Trøndelag fylkeskommune vedtok strategien i sak 7/16 og Nord-Trøndelag fylkesting vedtok den i sak 71/15.⁵ Omtrent samtidig vedtok de samme fylkeskommunene og kommunen å konsolidere filmfondene Filminvest Midt-Norge AS og Film 3 til nytt Filminvest3 AS (senere Filminvest AS).

Hovedmålet i strategien er å styrke og utvikle film og det øvrige audiovisuelle området i Trøndelag gjennom å legge til rette for høy kunstnerisk kvalitet, øke lønnsomheten i hele verdikjeden, og sikre økt distribusjon og formidling. Hovedfokus i strategien er film. Med øvrige audiovisuelle uttrykk menes i hovedsak spill.

Vi viser til strategidokumentet, og til kapittel 3.3, der strategien omtales som kilde for kriterier.

I fylkeskommunens budsjett- og økonomiplandokument for 2020 – 2023 heter det at det er viktig å se tilskuddsnivå til senter og fond i sammenheng. Etter at filmfondene ble konsolidert, har senteret blitt enda viktigere for å bygge bransjen i Trøndelag, og for at trønderske filmskapere skal kunne vinne fram i konkurransen om regionale og nasjonale midler.

³ <https://filminvest.no/om-filminvest/filminvestering/>

⁴ Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune, 'Film Og Andre Audiovisuelle Uttrykk i Trøndelag. Regionalstrategi 2015 -2025', 2015
<<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/718036d7bada4208a9695677f6f8024b/filmstrategi-endelig.pdf>>.

⁵ Trondheim kommune i bystyresak 0150/15

1.3 Problemstillinger og kilder for kriterier

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling har vi belyst følgende problemstillinger i denne forvaltningsrevisjonen:

1. Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?
 - Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?
 - Fungerer samspillet mellom de to selskapene?

2. Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?
 - Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?
 - Har selskapene verktøy for å måle den kunstneriske kvaliteten på virksomheten?
 - Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

Kriterier knyttet til den første problemstillingen er forankret i Regional strategi for film og audiovisuelle uttrykk, i tillegg til andre strategier som fylkeskommunen har for filmsatsingen og for eierskapet. Det er viktig å understreke at det ikke er fylkeskommunens måldokument alene som satsingen på film og audiovisuelle uttrykk styres etter. Forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon og Forskrift om tilskudd og formidling av audiovisuelle uttrykk er førende for saksbehandling og vurdering av tilskudd til disse uttrykkene. Det samme er stortingsmeldingen⁶ som blant annet ledet fram til konsolideringen av filmfondene, og som setter de statlige målene for filmsatsingen, også regionalt. Disse dokumentene, sammen med tilskuddsbrevene fra Norsk filminstitutt inneholder viktige føringer for styring, ledelse og saksbehandling i selskapene, men vi har valgt å holde dette utenfor kriteriegrunnet.

⁶ Kultur- og likestillingsdepartementet, 'St.Meld 30 (2014-2015) En Framtidsrettet Filmpolitikk', 2015 <<https://www.regjeringen.no/contentassets/7a2bd58ee37f45609e7cb1c58240bfe1/no/pdfs/stm201420150030000dddpdfs.pdf>>.

Når det gjelder den andre problemstillingen er aksjeloven⁷ et viktig utgangspunkt, i tillegg til anbefalinger for eierstyring av offentlig eide aksjeselskap⁸, og Trøndelag fylkeskommunes formål med eierskap gjennom aksjeselskap⁹

1.4 Datainnsamling og dataanalyse

Vurderinger og konklusjoner i denne rapporten bygger på et bredt spekter av kilder; fra strategidokument, årsregnskap med noter, innkallinger og protokoller fra styrende eierorgan og styremøter, og oversikter over tilskudd og investeringer. Vi har fått alle dokumenter som er etterspurt. Begge selskapene har publisert mange av de styrende dokumentene på nettsidene sine.

Vi har gjennomført intervju med et bredt utvalg av ledere og nøkkelpersoner knyttet til begge selskapene:

- Oppstartsmøter med styreleder og daglig leder for hvert av selskapene (styreleder og daglig leder har deltatt sammen i disse møtene).
- Intervju med:
 - o rådgiver innenfor film og audiovisuelle uttrykk og seksjonsleder i seksjonen for kunst og kultur, sammen med avdelingsleder i avdelingen for kultur og folkehelse i fylkeskommunen (gruppeintervju).
 - o konsulentene for filmstøtte i hvert av selskapene (individuelle intervju)
 - o produksjonsrådgivere i hvert av selskapene (individuelle intervju)
 - o styremedlem og representant for investor (individuell intervju)
 - o eierrepresentanten (individuell intervju)
 - o daglig ledere i selskapene (individuelle intervju)
 - o styreledere i selskapene (individuelle intervju)

Intervjuene gir et bredt informasjonsgrunnlag rundt mål, roller, arbeids- og beslutningsprosesser i og rundt de to selskapene og satsingen på film og audiovisuelle uttrykk. Det er flere nøkkelpersoner knyttet i selskapene, som kunne tilført undersøkelsen ytterligere informasjon.

⁷ Nærings- og fiskeridepartementet, 'Lov Om Aksjeselskaper', 1997 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44?q=aksjeloven>>.

⁸ KS, 'Anbefalinger Om Eierstyring Og Selskapsledelse Og Kontroll'.

⁹ Trøndelag fylkeskommune, 'Eierpolitikk i Trøndelag Fylkeskommune', 2020 <[file:///C:/Users/AnnaØlnes/Downloads/Eierpolitikk i Trøndelag fylkeskommune \(2\).PDF](file:///C:/Users/AnnaØlnes/Downloads/Eierpolitikk%20i%20Trøndelag%20fylkeskommune%20(2).PDF)>.

Selskapenes virksomhet er også rettet mot spillsatsing, og det er konsulenter knyttet til spillområdet, på samme måte som for filmområdet. Vi har ikke intervjuet spillkonsulentene. Rammene for prosjektet satte grenser for hvor mange vi kunne hente informasjon fra. Vi mener likevel at denne informasjonen er ivaretatt av for eksempel selskapets ledelse.

Det er skrevet referat som er verifiserte av de som ble intervjuet.

To av punktene som var listet opp i problemstillingene i prosjektplanen har vi av forskjellige grunner ikke framskaffet tilstrekkelig med data for å svare ut:

- *Lykkes selskapene med å formidle produktene fra egen region til et bredt publikum?*
- *Er det risikoer knyttet til dagens organisering av Filminvest og Midtnorsk Filmsenter?*

Vi mener det framgår informasjon i rapporten som belyser også disse punktene.

2 OM SELSKAPENE ER HENSIKTSMESSIG ORGANISERT

I dette kapitlet ser vi på om den regionale filmsatsingen er hensiktsmessig organisert, både selskapene hver for seg og til sammen.

2.1 Problemstilling

Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?

- Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?
- Fungerer samspillet mellom de to selskapene?
- Er det risikoer knyttet til dagens organisering av Filminvest og Midtnorsk Filmsenter?

2.2 Revisjonskriterier

Gjennom generalforsamlingen utøver eierne den øverste myndigheten i selskapene. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret, og selskapet ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål og innenfor rammene av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre den strategiske planleggingen for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt, og har det daglige ansvaret for selskapets virksomhet.

2.3 Eiernes oppfølging - Midtnorsk Filmsenter

Vedtektene for Midtnorsk filmsenter ble vedtatt i generalforsamlingens sak 2/18 og sak FT 72/18. Aksjonæravtale ble vedtatt av Fylkestinget i sak127/18. Eierstrukturen er som følger:

Tabell 1. Eierskap i Midtnorsk filmsenter

Eier	Antall aksjer	Aksjekapital	Eierandel
Trondheim kommune	68	NOK 34.000	33,83%
Trøndelag fylkeskommune	133	NOK 66.500	66,17%

Kilde: Aksjonæravtale

De to trøndelagsfylkene var største eiere i selskapet, også før fylkessammenslåingen.

I tillegg til årlige generalforsamlinger gjennomføres det omlag ett eiermøte årlig. Vi har gjennomgått protokoller fra generalforsamlinger og referat fra eiermøter. Ordinær

generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Innkalling til generalforsamlingen foretas av styret med minst tre uker skriftlig varsel. Innkallingen skal angi de sakene som skal behandles. Generalforsamlingen ledes av styrets leder.

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles:

- Styrets årsberetning:
- Fastsettelse av resultatregnskap og balanse:
- Fastsettelse av honorar til styret og revisor:
- Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse.
- Valg av styre, samt styrets leder og nestleder.
- Valg av revisor:
- Valg av valgkomité.
- Større strukturelle endringer knyttet til organisering av selskapet
- Beslutning om opprettelse av eller kjøp av eierandeler i andre selskaper
- Andre saker som i henhold til lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen

Generalforsamlingen vedtar honorar til revisor og honorar til styremedlemmene som egne saker på den ordinære generalforsamlingen.

Tabell 2. Honorar til styremedlemmer, varamedlemmer og revisor.

Honorar	GF 2016	GF 2017	GF 2018	For 2019
Styreleder	16.000	16.000	16.000	20.000
Nestleder	8.000	9.000	9.000	12.000
Styremedlemmer	4.000	4.000	4.000	6.000
Varamedlem (pr. møte)	500	500	500	700
Revisor ¹⁰	15.000	15.625	16.875	18.094

Kilde: Midtnorsk Filmsenter

¹⁰ Honorar for revidert regnskapsår.

I hovedsak er det ordinære saker som har vært oppe på generalforsamlingene. I tillegg til disse kan vi trekke fram følgende saker som generalforsamlingen har bedt styret å orientere om:

Sak 06/17: Styret ble bedt om å gå gjennom styrets sammensetning, størrelse, sikring av habilitet og eventuelt andre forhold. Det ble bestilt sak til eiermøte høsten 2017. Begrunnelsen var sammenslåingen av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner til Trøndelag fylkeskommune.

Sak 06/19: Endring av instruks for valgkomité. Generalforsamlingen vedtok styrets forslag til instruks, men la til to punkter: Møtegodtgjørelse til eksterne medlemmer som ikke representerer eierne direkte, og at valgkomitéen skal legge fram utkast til ny valgkomité for styret, og at det er styret som legger fram forslag til valgkomité overfor generalforsamlingen.

I 2020 har det vært to ekstraordinære generalforsamlinger, i tillegg til den ordinære i mai 2020. I februar var det én sak:

Sak 2/20: Valg til valgkomité. Det ble valgt ett medlem/leder av valgkomiteen.

Sak 06/20: Utsatt valg av nye styremedlemmer til ekstraordinær generalforsamling september 2020. Det ble valgt nye styremedlemmer i sak 4/20 under ekstraordinær generalforsamling.

Vi har fått tilsendt referat fra to eiermøter i Midtnorsk filmsenter, avholdt i mai 2019 og oktober 2020. I eiermøtene møter også ansatte i fylkesadministrasjonen og kommuneadministrasjonen i henholdsvis Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune.

Eiermøte 8. mai 2019:

- Trøndelag Fylkeskommune var representert med 4 deltakere: Eierrepresentanten, samt avdelingsleder, seksjonsleder og rådgiver i fylkesadministrasjonens avdeling for kultur og folkehelse. Trondheim kommune hadde også 4 deltakere. Filmsenteret stilte med styreleder og daglig leder.
- Saker:
 - Orienteringer fra eierne, herunder vedtak fra TFK om å vurdere flere eiere, planarbeid (kulturstrategi 2019-2022 og kommuneplan kunst og kultur), status for regionreformen.

Eiermøte 1. oktober 2020:

3 deltakere fra Trøndelag fylkeskommune, 3 fra Trondheim kommune, styreleder, daglig leder og filmkommisjonæren.

- Tema som ble drøftet:
 - Skille mellom regionalt filmsenter og regionalt filmfond. Eierne uttrykte viktigheten av samarbeid mellom de to aktørene og at virkemiddelapparatet virker sammen. Eierne ville ta initiativ til et felles møte med de to selskapene.
 - Norsk Filminstitutt (NFI) forslag til endring av tilskuddsordninger. Eierne oppfattet at Filmsenteret hadde et annet syn på NFI's forslag enn Filminvest.
 - Oppfordring til alternativ finansiering. Eierne oppfordret til å søke etter andre finansieringskilder, blant annet Innovasjon Norge, sponsing, samarbeidsavtaler og lignende.

Det er leder i Hovedutvalg for kultur som representerer Trøndelag fylkeskommune i generalforsamlingen for Midtnorsk filmsenter.

Eierrepresentanten fortalte at fylkeskommunens eierstrategi, kulturstrategi og filmstrategi er de styrende dokumentene hun forholder seg til. Filmstrategien er bygd på den nasjonale politikken, og de statlige føringene i filmmeldingen¹¹. Fylkeskommunens eierstrategi setter rammen for hvordan eierskapet skal utføres. «En armlengdes avstand» og distanse til de faglige og kunstneriske vurderingene er viktige prinsipper. Eierrepresentanten bekrefter at det er mål om minst ett eiermøte i året. Disse holdes stort sett i forbindelse med generalforsamlinger, men også utenom dette når det er behov for det. Eiermøter har ikke de samme formelle kravene til dokumentasjon som generalforsamlinger, og er ikke hjemlet i formelle styringsdokumenter. Men eierrepresentanten mener at for offentlige eide selskap er det viktig at alt er transparent. Det føres referat som på et overordnet nivå viser hva som har vært tema. I filmsenteret har referatføring vært diskutert, - også hvem som har ansvar for referatskriving.

Det har blitt holdt felles eiermøte for de to selskapene knyttet til Norsk filminstitutt forslag til forskriftsendring og endring i den statlige tilskuddsordningen.

Styreleder bekreftet informasjonen ovenfor. Det er også flere treffpunkt utenom de årlige eiermøtene. Hun¹² fortalte at spørsmålene om det helhetlige virkemiddelapparatet og forholdet

¹¹ Stortingsmeldingen om den nasjonale filmpolitikken

¹² Ny styreleder i 2022

mellom de to selskapene er tema som eierne har ønsket informasjon om. Hun fortalte også at hun opplever at Trøndelag fylkeskommune følger tettere opp selskapet enn hva Trondheim kommune gjør. Styreleder fortalte at de har involvert eierne i forslagene til regelendringer. Det har vært mye politisk arbeid og fokus på dette i det siste. Eierne har også fått et varslingskriv rettet mot senteret. Dette er svart ut av styreleder.

2.4 Revisors vurdering av eieroppfølgingen

Etter revisors vurdering avholdes generalforsamlingen i Midtnorsk Filmsenter i tråd med aksjeloven:

Undersøkelsen har vist at det foreligger stiftelsesdokumenter, vedtekter og at det gjennomføres generalforsamlinger.

På den ordinære generalforsamlingen eller ekstraordinær generalforsamling behandles de sakene som ifølge selskapets vedtekter skal behandles av generalforsamlingen.

Det framgår av vedtektene at generalforsamlingen skal velge medlemmer til en valgkomité. Styret er valgt av generalforsamlingen, etter innstilling fra valgkomitéen. Den samla dokumentasjonen i forvaltningsrevisjonen tyder på at styret først i den siste tiden har fått en sammensetning som tilfredsstillende selskapets behov slik det er uttrykt i instruks for valgkomitéen.

Det holdes eiermøter omtrent årlig, utover generalforsamling. Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom eiere og selskap, og både eierrepresentant og ansatte i fylkeskommunens administrasjon følger opp Midtnorsk Filmsenter. Etter revisors vurdering er det god arbeidsdeling mellom eierrepresentanten og administrasjonen i fylkeskommunen. Sistnevnte følger opp dialogen om mål og virksomhet. Dette kommer vi tilbake til i kapittel 3.

2.5 Eiernes oppfølging - Filminvest

Aksjonæravtalen for Filminvest ble første gang vedtatt i 2016. Den ble oppdatert etter fylkessammenslåingen i 2018. I april 2020 ble den igjen oppdatert, på grunn av endring i begrep og prinsipper for fordeling av tilskudd. I september 2020 ble den justert på nytt, ved at en setning om observatørstatus i styremøtene for styrelederne i filmsentrene ble tatt ut.

Tabell 3. Eierfordeling og aksjekapital

Eier	Antall aksjer	Aksjekapital	Eierandel
Innlandet fylkeskommune	564	4 808	47 %
Trøndelag fylkeskommune	400	3 410	33,33 %
Trondheim kommune	200	1 705	16,67 %
Lillehammer kommune	36	307	3 %

Kilde: Aksjonæravtale

Fra 2020 ble Hedmark og Oppland fylkeskommuner slått sammen, og Innlandet fylkeskommune har etter det hatt 47 % eierandel. Eierfordelingen mellom regionene er som før, med 50 % hver.

I forbindelse med konsolideringen av filmfondene ble det vedtatt et stiftelsesdokument, hvor også det konsoliderte selskapets vedtekter inngår.

Den ordinære generalforsamlingen skal innkalles med minst 21 dagers varsel, og skal behandle styrets årsberetning med aktivitetsrapport og forslag til årsregnskap, anvendelse av overskudd/dekning av underskudd, valg av og godtgjørelse av styre og revisor, valg av valgkomité og andre saker som skal vedtas av generalforsamlingen.

En gjennomgang av protokoller i fra generalforsamlingene viser at de har behandlet saker som vedtektene angir: resultatregnskap og balanseregnskap, styrets beretning og revisors beretning. Videre behandler generalforsamlingen honorar for styremedlemmer og revisor, de foretar valg av styre og varamedlemmer, samt valg av valgkomité.

Tabell 4. Honorar til styret, varamedlemmer og revisor

Honorar	GF 2016	GF 2017	GF 2018	For 2019
Styreleder	50.000	50.000	60.000	60.000
Styremedlemmer	15.000	15.000	18.000	18.000
Varamedlem (pr. møte)	2.000	2.000	2.400	2.400
Revisor ¹³	43.000	83.750	65.625	62.344

Kilde: Filminvest

I protokollen fra generalforsamlingen for 2019 framgår det i sak om fastsettelse av styrehonorar at Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune gjennomgår og harmoniserer honorar i alle selskap som begge er involverte i.

I vedtektene står det at generalforsamlingen skal fastsette anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til fastsatt balanse. I vedtektenes §§ 3 og 8 framgår det at selskapet ikke kan utdele utbytte, og har ikke økonomisk gevinst som formål, og at innskutt egenkapital skal tilbakeføres eierne ved oppløsning av selskapet¹⁴ Det framgår ikke av protokollene for 2019 og 2018 at generalforsamlingen har fastsatt dette. For 2016 og 2017 framgår det under saken om fastsettelse av resultatregnskap og balanse at overskuddet fordeles til annen egenkapital og investeringsfond (størst andel).

For 2016 vedtok de instruks for valgkomiteén. På ekstraordinær generalforsamling den 2.9.2020 behandlet generalforsamlingen oppdatert instruks for valgkomiteen, i tillegg til justert aksjonæravtale. Vedtaket var at Trøndelag fylkeskommune skulle oversende forslag til administrasjonen som var tilpasset selskapets vedtekter. Forslaget ble sendt til eierne på høring og lagt fram for ekstraordinær generalforsamlingen i januar 2021. Styreleder fortalte at eierne ga tilbakemelding om at valgkomiteens innstilling var svakt begrunnet. Ellers ga både styreleder og daglig leder uttrykk for at valgkomiteen forhører seg med respektive, når det gjelder behov for kompetanse i styret.

¹³ Honorar for revidert regnskapsår.

¹⁴ Eller tildeles samme eller beslektet virksomhet

På møtet den 25.5.2020 ba generalforsamlingen styret om å gjennomgå og foreslå oppdatering av instruks for valgkomité og rutiner for valg av styremedlemmer.

Ifølge fylkeskommunens eierrepresentant kom instruksen for Filminvest nylig på plass i ekstraordinær generalforsamling. Styret i Filminvest er pr. i dag ikke sammensatt på grunnlag av en slik instruks. Eierrepresentanten mente at ved sammensetningen av styre er det også viktig å ta de politiske diskusjonene, og ikke bare de faglige. Dette skal instruksen for valgkomiteen bidra til. Eierrepresentanten har kontakt med fylkeskommunens representant i valgkomiteen når det er behov for det.

Fra 2018 har revisor deltatt på møtet i generalforsamlingen. Det er nåværende styreleder som har bedt om at revisor deltar. Revisor har plikt til å delta dersom det er saker som er av en slik art at det er nødvendig. Vi har ikke informasjon om det har vært slike saker, men styreleder mener likevel at revisor skal delta i generalforsamlingen.

Vi har gått gjennom referat fra eiermøter i Filminvest fra 2016 – 2020. Saker som har vært oppe i eiermøtene har dreid seg om drifts- og fondstilskudd, forslag fra statlige myndigheter om filmpolitikk og forslag til endringer i fordelingen av statlige tilskudd. Videre er signal fra bransjeorganisasjoner innen film og audiovisuelle uttrykk tatt opp, i tillegg til strategidokument, handlingsplaner og budsjett. Det har vært tre eiermøter i 2020, i tillegg til felles eiermøte med Midtnorsk Filmsenter.

Fylkeskommunens eierrepresentant ga uttrykk for at det er samme tilnærming for Filminvest som for Midtnorsk filmsenter når det gjelder fylkeskommunens opptreden som eier. Informasjon, referat og protokoller er tilfredsstillende i Filminvest. Eierrepresentant sier at eierstyring innen film og audiovisuelle uttrykk er komplekst og krevende. Fra Filminvest får eierne detaljerte orienteringer, men det kreves kompetanse for å forstå alle detaljene. Eierrepresentanten opplever at Filminvest har kontroll på økonomien, både når det gjelder regnskap og budsjett, men at signalene fra statlig hold gjør fremtiden usikker.

2.6 Revisors vurdering av eieroppfølging – Filminvest

Etter revisors vurdering avholdes generalforsamlingen i Filminvest i tråd med aksjeloven og vedtektene.

Undersøkelsen har vist at det foreligger stiftelsesdokumenter, aksjonæravtale, vedtekter og at det gjennomføres generalforsamlinger. Aksjonæravtalen har vært gjenstand for behandling flere ganger siden 2016, senest i september 2020.

På den ordinære generalforsamlingen eller ekstraordinær generalforsamling behandles i hovedsak de sakene som ifølge selskapets vedtekter skal behandles av generalforsamlingen. Etter revisors vurdering framgår det ikke at generalforsamlingen har fastsatt disponering av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse for de siste årene. Selv om det framgår i vedtektene at selskapet ikke skal dele ut utbytte, bør det likevel presiseres hvordan generalforsamlingen har fastsatt overskudd/underskudd.

Det framgår av vedtektene at generalforsamlingen skal velge medlemmer til en valgkomité. Generalforsamlingen har de siste møtene jobbet med revidering av instruks for valgkomiteen. Etter revisors vurdering tyder dette på at sammensetningen av styret ikke har vært helt etter eierens ønsker. Trøndelag fylkeskommune har hatt innspill til instruksjonen, men revisor har ikke innhentet ytterligere informasjon om dette.

Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom eiere og selskap, og både eierrepresentant og ansatte i fylkeskommunens administrasjon følger opp Filminvest. Det er samme rolleforståelse når det gjelder eierrepresentant og fylkesadministrasjon som i Midtnorsk Filmsenter; rollene synes å være tydelig avklart. Etter revisors vurdering får eierne mye informasjon fra styret og daglig leder, men en del kan oppleves faglig komplisert for eierrepresentanten.

2.7 Selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter

2.7.1 Styrets sammensetning og ansvar

Styrets ansvar og oppgaver er forankret i aksjeloven. Videre er føringer for styret nedfelt i stiftelsesdokument, aksjeavtale og selskapets vedtekter.

I aksjonæravtalen og vedtektene framgår det at selskapets styre skal bestå av 5-7 medlemmer med inntil 3 varamedlemmer som oppnevnes i prioritert rekkefølge.

Videre framgår det av vedtektene at styret er ansvarlig for selskapets virksomhet. Styret skal påse at selskapets formål blir fremmet i overensstemmelse med vedtatte økonomiske rammer for driften. Videre skal styret forestå forvaltningen av selskapet, og de skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig i samsvar med aksjelovens bestemmelser. Styret kan etter behov nedsette råd og utvalg. Styret skal fastsette styreinstruks. Styret kan meddele prokura.

Styret i Midtnorsk filmsenter har hatt fra 5-7 møter årlig i perioden 2016 – 2020. Styret består nå av 5 faste medlemmer og 2 varamedlemmer.

Styreleder har hatt dialog med valgkomiteen om kompetansebehov i styret. Det har vært et tema at bransjens deltakelse i styret bør rulleres. Dette kan gi mindre erfarne styremedlemmer, og det kan gå ut over rolleforståelsen. Hensynene til rulling fra bransjens deltakere og til erfaring og rolleforståelse må avveies mot hverandre, ifølge styreleder.

Det har ikke vært gjennomført styreopplæring eller -seminar i nåværende styre. Covid -19 har forhindret dette, men det ble gjennomført et utvidet oppstartsmøte med grundig presentasjon av styret. Nye styremedlemmer har også fått tilsendt alt av forskrifter, instruksjoner og retningslinjer for senteret og styrets arbeid.

De sakene som preger styremøtene mest, er tilskuddsakene. Det er økt fra to til tre frister med tilhørende styrebehandling i året. I tillegg har politiske prosesser vært sentralt, spesielt opp mot Filmreg¹⁵.

Styret har brukt mye tid på klagesaker og en varslings sak, går det fram av protokoller og intervju med styreleder og daglig leder. I en årrekke har filmsenteret fått klager fra en aktør som gjentatte ganger har klaget på filmsenterets saksbehandling for filmstøtte. I 2020 kom Medieklagenemnda med avgjørelse på 5 klager på avslag på søknader om støtte fra høsten 2018 fra samme søker. Medietilsynsnemnda avviste fire av de fem klagene. For en av klagene ble det konkludert med at avslaget var ugyldig. Søknaden ble behandlet på nytt. Samme søker har også sendt varslings sak til Trøndelag fylkeskommune og bekymringsmelding til Trondheim kommune. Eier har videresendt varslings saken til styreleder, som har svart ut varselet. Vi går ikke nærmere inn på dette her. Habilitet blir omtalt et annet sted i rapporten.

Vi har gjennomgått styreprotokoller, og har funnet at i perioden 2016 – 2020 har 1, eller flere styremedlemmer og varamedlemmer vært inhabile i forbindelse med saker som gjelder tildeling av støtte. Dette har vært tilfelle i 15 av 28 møter hvor slike saker har vært tatt opp. I enkelte møter har opptil 4 styremedlemmer/varamedlemmer vært inhabile. Vi har også registrert at styret flere ganger ikke har vært beslutningsdyktige, og at styremedlemmer har gitt sin tilslutning til innstillingen/vedtaket i epost, enten i forkant eller etter møtet. Vi ser at dette har vært praksis i de første to årene i denne perioden, og at det er færre som har vært inhabile de siste 2-3 årene.

¹⁵ Interesseorganisasjon for den regionale filmbransjen

En av de ansatte i filmsenteret har nær relasjon til en av aktørene som er aktuelle for tilskudd fra filmsenteret. Hen har oppgaver som går ut på å kvalitetssikre de formelle sidene ved søknader, mens det er ekstern konsulent som gjør de kunstneriske og kvalitetsmessige vurderingene, og som innstiller overfor styret. Den ansatte er tilstede under styrets behandling av innstillingen til støtte. Hen har forlatt møtet/meldt seg inhabil under behandlingen av den aktuelle aktørens søknad, men vært tilstede i behandlingen av de andre søknadene som er gjenstand for vurdering under den samme tilskuddsrunden.

Styreleder fortalte at hun har foretatt noen endringer for å presisere saksgangen. Habilitet er et fast punkt på agendaen i styremøtene. Styremedlemmer som har søknader til behandling, melder seg inhabile for hele tilskuddssaken. Varamedlemmer kalles alltid inn for å ta høyde for inhabilitet.

Daglig leder fortalte at valgkomiteen har jobbet mye med sammensetningen av styret, og at styret nå bare har ett medlem som tilhører den regionale bransjen. Det gjør at flere av styremedlemmene er habile i tilskuddsaker. Noen av de andre filmsentrene har ikke styremedlemmer fra den produserende bransjen. Det har både sine fordeler og ulemper. Fordelen er at det sikrer innspill fra bransjen, samtidig kan det oppstå habilitetsproblem. Dette kan være en krevende balansegang.

Styrets ansvar for at selskapet har betryggende kontroll har blitt fulgt opp av styreleder. Hun understreket at det har vært betryggende kontroll, men at flere rutiner som nå har kommet på plass. Selskapet drives etter strenge retningslinjer, både fra nasjonalt hold og fra eierne. Daglig leder må i et så lite selskap arbeide mye med administrasjon og saksbehandling. Styreleder opplever at daglig leder har nødvendig, økonomisk kompetanse. Regnskapsføringen er satt ut til eksternt firma.

Styreleder godkjenner daglig leder sine utgifter. Daglig leders fullmaktsramme utover vedtatt budsjett er kr 100.000,-. Budsjettet setter rammene for øvrige fullmakter til daglig leder. Selskapet forholder seg til anskaffelsesreglene og eiernes føringer. Administrative fullmakter er nedfelt i daglig leders arbeidskontrakt. Styreleder har ikke opplevd noe savn av regler i forhold til kontrollarbeidet.

Senteret har stort omløp av likvide midler. Styreleder mente at styret kunne sett nærmere på plassering av midlene i fond i stedet for bank, men det har de ikke gjort ennå.

Revisor har ikke hatt særskilte merknader til regnskapsføringen eller økonomiske disposisjoner.

2.7.2 Økonomistyring

Økonomistrømmen i Midtnorsk filmsenter er bundet av krav i forskrift om tilskudd til produksjon av audiovisuelle uttrykk og andre statlige føringer for filmsenterets virksomhet. Vi har fått tilsendt regnskap med noter fra 2018 og 2019. I tillegg har vi fått tilsendt budsjett for årene 2017 – 2021 og fireårig handlingsplan for hvert av årene.

Tabell 5. Resultatregnskap og balanseregnskap 2017 – 2019.

	2019	2018	2017
Sum driftsinntekter	11 219 870	11 759 282	10 988 531
Sum driftskostnader	11 429 373	11 874 787	11 111 034
DRIFTSRESULTAT	(209 502)	(115 505)	(122 503)
Sum finansinntekter	214 462	117 397	126 636
Sum finanskostnader	723	1 548	108
NETTO FINANSPOSTER	213 738	115 849	126 528
ÅRSRESULTAT	4 236	344	4 025
SUM OVERF. OG DISP.	4 236	344	4 025
Sum fordringer	354 607	1 047 961	2 245 432
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8 165 927	7 980 184	7 197 358
SUM OMLØPSMIDLER	8 520 535	9 028 144	9 442 790
SUM EIENDELER	8 520 535	9 028 144	9 442 790
Sum innskutt egenkapital	100 000	100 500	100 500
Sum opptjent egenkapital	467 472	463 236	462 892
SUM EGENKAPITAL	567 972	563 736	563 392
SUM KORTSIKTIG GJELD	7 952 563	8 464 408	8 879 398
SUM GJELD	7 952 563	8 464 408	8 879 398
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	8 520 535	9 028 144	9 442 790

Kilde: Midtnorsk Filmsenters årsregnskap for 2017 - 2019

Inntektene til filmsenteret kommer i hovedsak som tilskudd fra eierne og fra Norsk filminstitutt (NFI), i tillegg til annen prosjektstøtte. Tilskudd fra eierne er driftstilskudd. Tilskudd fra NFI skal utelukkende benyttes til tilskudd til prosjekter og bransjebyggende tiltak, inklusive tiltak for barn og unge og filmkulturelle tiltak. I budsjettokumentet for 2020 går det fram at fylkeskommunen økte sitt tilskudd med 750.000 kroner fra 2019, og at det lå inne et forslag fra rådmannen i Trondheim om å øke tilsvarende. Det gikk også fram at forslaget trolig ikke ville gå gjennom politisk, på grunn av usikker økonomisk situasjon i kommunen. Trondheim kommunes tilskudd er fortsatt ikke økt. Kostnadene er tilskudd til filmprosjekter (ca. 5 millioner kroner), bransjeutviklende tiltak (ca. 1 million kroner) og tilskudd til prosjekt rettet mot barn og unge (som var 930 000 kroner i 2019). Lønnskostnadene var på 2,1 millioner i 2019. Tidligere var filmsenterets økonomi noe utfordrende, og stillingsandelen måtte reduseres for enkelte stillinger (filmkommisjonæren). De siste årene har økonomien bedret seg, og stillingen som filmkommisjonær er økt til 100 % og filmkonsulenten 40 %.

Selskapet har ikke økonomireglement eller reglement for plassering av likvide midler.

2.7.3 Instruks og retningslinjer

Det er vedtatt instruks for styret og for daglig leder. Videre er det vedtatt etiske retningslinjer, som inneholder bestemmelser om habilitetsvurderinger, varsling, taushetsplikt, åpenhet og rapportering, lojalitet mv. Når det gjelder habilitet framgår det at Midtnorsk Filmsenter forholder seg til forvaltningsloven med hensyn til habilitet. Videre framgår det at ansatte skal være kjent med den, og ikke opptre på en måte som er egnet til å svekke tilliten til deres upartiskhet. Vi har omtalt habilitet underkapittel 2.7.1. Filmsenteret har ikke skriftlige retningslinjer for varsling etter arbeidsmiljøloven. Daglig leder viser i den sammenheng til de etiske retningslinjene, og det som framgår der om lojalitet, åpenhet og rapportering.

2.7.4 Daglig leder og administrasjonen

Midtnorsk Filmsenter hadde 6 ansatte i 2019, fordelt på omlag 4 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjonsrådgiver, filmkonsulent i 40 % stilling (åremål), prosjektkoordinator for filmtiltak for barn og unge talenter, prosjektleder for kortdokumentar på internasjonale plattformer, og filmkommisjonær¹⁶.

Alle er lokalisert i Trondheim, unntatt filmkonsulenten, som inntil utgangen av desember 2020 var bosatt utenfor Trøndelag¹⁷. Ifølge ledelsen ved filmsenteret vektlegges det at funksjonen som filmkonsulent er på åremål, og at det er en fordel dersom den som innehar stillingen ikke er har en tilknytning til regionen. Filmkonsulenten gjennomgår alle søknader, med all underliggende dokumentasjon. Det har tidligere vært to søknadsrunder pr år, men fra 2020 har det vært tre. De kunstneriske vurderingene gjør konsulenten alene, mens sluttarbeidet før innstilling skjer i dialog med produksjonsrådgiver. I tillegg til kunstneriske vurderinger legges det vekt på søkers tidligere arbeid og gjennomføringsevne. Gjennomføringsevnen vurderes i samarbeid med rådgiver. De samlede forslagene til støtte må også avstemmes mot tilskuddsrammen.

Forskriftene fra Kulturdepartementet er hoveddokumentene det styres etter, sammen med filmsenterets egne retningslinjer. Men det kommer flere søknader enn tilskuddsrammen, så det må prioriteres. Konsulentens oppgave er først og fremst å prioritere etter kunstneriske kriterier. Etter å ha lest søknadene, grovsorterer hen søknadsbunken etter kunstneriske og kommersielle kriterier. Under innstillingen ses det på helheten i søknadsrunden. For eksempel fordelingen mellom nykommere og erfarne, og mellom fiksjon og dokumentar. Det er ingen

¹⁶ Funksjonene er noe endret i 2022, jf. Midtnorskfilm.no

¹⁷ Påtroppende filmkonsulent er også bosatt utenfor Trøndelag, det samme gjelder spillkonsulenten.

dialog med styret i denne prosessen, men *mellom* søknadsrundene har det skjedd at styret kommet med styringssignal om overordnede prioriteringer, måloppnåelse og justeringer.

Etter at et prosjekt har motett tilskudd kan konsulenten tilby rådgivning . Rådgiving skjer bare etter eget ønske fra søker. Dette dreier seg både om kunstneriske og praktiske råd, og kan skje både i utviklings- og produksjonsprosessen. Konsulenten har jobbet mye med rolleforståelsen, for å sikre uavhengighet. Filmkonsulenten møter i styret ved behandling av innstillingen.

Filmkonsulenten samarbeider tett med filmsenterets produksjonsrådgiver. Funksjonen som produksjonsrådgiver går ut på å lese alle søknader på lik linje med konsulenten, - også manus. Produksjonsrådgiveren ser mer på de økonomiske og formelle sidene ved søknadene; om budsjettet er forsvarlig i forhold til manus, om finansieringen tilfredsstillende forskriften, framdriftsplan og distribusjon.

Når det er innvilget støtte er det produksjonsrådgiveren som følger opp om forutsetningene for støtten er innfridd, og om planer og budsjett har blitt justert underveis. Rådgiveren veileder underveis, slik at søkeren får mer kunnskap om prosessen. Funksjonen som produksjonsrådgiver utgjør ikke hele stillingen. Til stillingen inngår også bransjeutvikling. Dette dreier seg om informasjonsarbeid, arrangering av kurs, utvikling av kontaktnett og internasjonalisering. Det er forskriftene og NFI's tildelingsbrev som er de støttende dokumentene produksjonsrådgiveren forholder seg til. Det er konsulenten som avgjør innstillingene. Rådgiveren gjør konsulenten oppmerksom på forhold rundt budsjett, finansiering og dokumentasjon. Eventuelle negative erfaringer fra tidligere prosjekt hos søker blir også formidlet.

Produksjonsrådgiveren deltar i styremøter under behandlingen av søknader. Hun leser opp de vurderingene som hun har gjort og svarer på spørsmål. Produksjonsrådgiveren har en ektefelle som er i filmbransjen. Hun behandler ikke søknader fra ektefellen, og er ikke tilstede under saken når søknader fra ektefellen er oppe til behandling. Habilitet er ofte et tema som er opp til drøfting i filmsenteret, ifølge produksjonskonsulenten.

Både styreleder og daglig leder peker på at filmsenteret er en liten organisasjon, som skal ivareta et komplekst område. De ansatte har hvert sitt fagfelt, og det er lite å gå på nå det gjelder overlapping. Det skjer en rask utvikling, og perspektivet på fagfeltene kan lett bli gammeldagse. Spillområdet er for eksempel et nytt fagfelt for filmsenteret hvor det er mye å sette seg inn i. Ifølge daglig leder kan de bli bedre på det området.

I løpet av kort tid sluttet to ansatte, og med så få ansatte er senteret sårbart. Hverken styreleder eller daglig leder har grunn til å tro annet enn at de sluttet av naturlige grunner. Daglig leder trekker fram lønnsnivået, som hun mener er lavere enn sammenlignbare virksomheter, selv om det har blitt hevet noe de siste årene. Senteret er avhengig av spesifikk kompetanse det ikke er enkelt å erstatte, ifølge daglig leder. De ansatte har ikke offentlig tjenestepensjon. Noen av de andre filmsentrene har det.

Daglig leder forteller at når det gjelder styrehonorar ligger Midtnorsk Filmsenter lavt i forhold til andre offentlig eide selskap, blant annet Filminvest. Også sammenlignet med alle de andre regionale filmsentrene/fondene ligger Midtnorsk Filmsenter lavest med hensyn til godtgjørelse til styret.

2.8 Revisors vurdering av selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter

2.8.1 Styrets sammensetning og ansvar

Etter revisors vurdering er styret i Midtnorsk Filmsenter sammensatt og valgt i tråd med aksjeloven og vedtektene for selskapet. Det er fem medlemmer og tre varamedlemmer.

Den samla dokumentasjonen i denne forvaltningsrevisjonen tilsier at styret tar ansvar for selskapets virksomhet, og de påser at selskapets formål blir fremmet gjennom de sakene de har på agendaen og følger opp.

Styret har vedtatt styreinstruks i tråd med vedtektene.

Revisor vil trekke fram at styret inntil for 2-3 år siden hadde en sammensetning hvor flere av de faste medlemmene og varamedlemmene var inhabile i saker hvor de behandlet tilskudd til prosjekter. Dette, i kombinasjon med at flere medlemmer hadde forfall, medførte at styret tidvis ikke var beslutningsdyktige i møtet, og at medlemmer ga sin tilslutning til støtte gjennom epost. Det er ikke i strid med aksjeloven eller vedtektene, men etter revisors vurdering uheldig med tanke på styrets saksbehandling. Revisor har sett store forbedringer de siste årene, og at dette ikke ser ut til å utgjøre noe større problem lenger. Fortsatt er det enkeltmedlemmer som kan være inhabile i tilskuddsakene, men det svekker ikke styrets saksbehandling totalt sett.

Revisor har også merket seg at en ansatt i selskapet møter i styret, og er tilgjengelig for å orientere og svare på spørsmål i sakene som vedrører tilskudd til prosjekter. Vedkommende har nærstående i bransjen, som noen ganger har vært søker. Vedkommende ansatt trer ut av møtet under behandling av alle søknader som familiemedlemmet er tilknyttet, men deltar under behandlingen av de øvrige søknadene. Etter revisor vurdering er det uklart om vedkommende

også blir inhabil i de andre sakene og bør tre ut av møtet for alle søknader. Etter revisors vurdering bør ledelsen i Midtnorsk filmsenter få en juridisk vurdering av vedkommende ansatts rolle i styremøtene, der vedkommende er inhabil for enkeltsøknader.

Styret har hatt mye fokus på klagesaker. Etter revisors vurdering har styrets beslutning i de fleste avslagene av klage vært riktige, jamfør Medieklagenemndas klagebehandling. Revisor har merket seg at nemnda påpekte noe mangelfull begrunnelse, også i de fire klagene som ikke fikk medhold.

Etter revisors vurdering følger styret og styreleder opp den daglige ledelsen av selskapet, slik aksjeloven og vedtektene tilsier.

2.8.2 Økonomistyring

Etter revisors vurdering har selskapet, ved styret og daglig leder nødvendig styring på selskapets økonomi. Styret får regnskapsrapporter kvartalsvis, og årsresultatene er i tråd med kravet til balanse mellom løpende inntekter og utgifter.

Revisor registrerer at økonomien tidvis har vært anstrengende, og at det har vært reduksjon i stillingsbrøk. Dette har bedret seg, og filmsenteret har fått økte stillingsressurser fra 2020. Revisor registrerer at den andre eieren, Trondheim kommune, ikke har økt sine driftstilskudd til filmsenteret tilsvarende Trøndelag fylkeskommune. Det har vært diskutert hvordan selskapet skal plassere likvide midler. Etter det revisor kan se har ikke selskapet økonomireglement eller annet regelverk som setter rammer for hvordan likvide midler kan plasseres.

2.8.3 Instruksjoner og retningslinjer

Etter revisors vurdering har Midtnorsk Filmsenter i hovedsak utarbeidet nødvendige instruksjoner og retningslinjer, som forventes av et offentlig selskap. Revisor registrerer at filmsenteret ikke har utarbeidet varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven. Vi mener at egne rutiner kan være hensiktsmessig, selv om selskapet har få ansatte.

2.8.4 Daglig ledelse og administrasjon

Etter revisors vurdering har Midtnorsk Filmsenter en organisasjon som er tilpasset virksomheten. Selskapet har den kompetansen som det er behov for, for å fylle rollen. Etter revisors vurdering har filmsenteret løst engasjementet til konsulentene på en måte som sikrer rullering og uavhengighet. Revisor legger merke til at to ansatte har sluttet på kort tid, men har ikke informasjon som tilsier at det har med selskapets organisasjon og arbeidsmiljø å gjøre. Vi registrerer at daglig leder trekker fram at lønnsnivået ikke er konkurransedyktig med

virksomheter som selskapet sammenligner seg med. Vi registrerer også at ansatte i selskapet har en annen pensjonsordning enn flere andre filmsentre.

2.9 Selskapets ledelse - Filminvest

2.9.1 Styrets sammensetning og ansvar

I aksjonæravtalen til Filminvest framgår det at fordeling av styrerepresentanter skal være som følger:

- Styret skal sammensettes etter to hovedprinsipper. Selskapet skal ha forsvarlig kompetanse for å ivareta styrets oppgaver, inkludert ansettelse av daglig leder, forsvarlig organisering av virksomheten og styrets tilsynsoppgaver.
- Styret skal ha en sammensetning som sikrer representasjon fra både Trøndelag og Innlandet.

Det er avholdt 5-7 styremøter årlig i perioden 2016 – 2020. Det er 5 styremedlemmer og 3 varamedlemmer i styret, hvorav 3 kvinner og 2 menn blant de faste medlemmene, og 2 menn og 1 kvinne blant varamedlemmene (per. desember 2020). Ett av de faste medlemmene har bostedsadresse i Trondheim. De øvrige har bostedsadresser i Innlandet og Oslo. To av varamedlemmene har bostedsadresse i henholdsvis Steinkjer og Rindal (Trøndelag).

Styreleder vurderer sammensetning og kompetanse i styret som god. Dette er formidlet både til valgkomitéens leder og eierne. Styret har både juridisk, økonomisk, kulturfaglig og bransjespesifikk kompetanse. Dette gir en bred sammensetning. Styreleder ga uttrykk for at det kommer gode innspill i møtene, og at det er gode diskusjoner. Både regnskap og regelverk for selskapet er kompleks. Dermed kan det bli en ulempe med hyppige utskiftninger – noe som må veies opp mot fordelene med å få inn nye. Hvis styreleder skulle peke på kompetanse som mangler, er det kompetanse knyttet til spillvirksomheten. Det er ikke gjennomført opplæringstiltak eller styreseminar i styret for Filminvest.

Vi har gjennomgått styreprotokoller for perioden 2016 – 2020, og sett at styret blant annet har behandlet styreinstruks, instruks for daglig leder og styreevaluering. I tillegg har de ordinære saker som regnskapsrapporter (kvartalsrapporter), årsrapporter og budsjett/handlingsplan. De har også vedtatt Strategiplan 2019 – 2023. Ellers er tilskuddsaker og investeringssaker oppe på nesten alle styremøter. Det siste året har utspill og forslag fra Norsk filminstitutt vært mye på dagsordenen.

Filminvest har i 2020 har hatt tre klagesaker. I den ene saken imøtekom styret klageren, og gjorde om vedtaket (21.6.20). I de to andre sakene har vi funnet vedtak i Medieklagenemnda, datert 17.12.2020, hvor nemnda har behandlet og forkastet begge klagene. Vi har ikke funnet vedtak i styret om avslag på klager i denne saken. Dette kan skyldes at de er avslått administrativt.

I intervju med styreleder kommer det fram at styret har rutiner for habilitetsvurderinger. I protokollene vi har gått gjennom framgår det at styret har vurdert styremedlemmer inhabile tre tilfeller, i en sak var to styremedlemmer inhabile. Inhabiliteten har vært knyttet til at det ene styremedlemmet representerer en investor, og derfor er inhabil der investoren og Filminvest er inne i samme investering.

Både styreleder og daglig leder bekrefter at styret har rutiner for å vurdere habilitet. Habilitet er et obligatorisk tema på agendaen i styremøtene. Styreleder trekker fram at det er en liten bransje, hvor aktørene gjerne har flere roller. Det er likevel en stor fordel å ha med folk som på en eller annen måte representerer bransjen, for eksempel Trondheim kino som er eneste investor i tillegg til eierne. De klarer å skille rollene. Habilitet er et obligatorisk tema på agendaen i styremøtene.

Graden av personlige relasjoner til søkerne og grensegangen for hva som skal regnes som rådgivning er forhold som kan skape gråsoner når det gjelder habilitet, ifølge daglig leder. Dokumentasjonen som vi har etterspurt, avdekker ikke eksempler på det.

2.9.2 Økonomistyring

Filminvest AS mottar både driftstilskudd og fondsmidler fra eierne. I tillegg mottar de statstilskudd fra Norsk filminstitutt (NFI).

Tabell 6. Resultatregnskap og balanseregnskap, 2017 - 2019

Resultatregnskap. 1.000 kr					
			2019	2018	2017
Driftsinntekter			19 703	18 303	20 338
Driftskostnader			20 368	18 349	20 426
Driftsresultat			-665	-46	-88
Netto finans			690	63	95
Årsresultat			25	17	7
Balanseregnskap. 1.000 kr					
Anleggsmidler			26 625	9 990	0
Omløpsmidler			5 310	18 267	27 290
Sum eiendeler			31 935	28 257	27 290
Kortsiktig gjeld			30 285	26 632	25 683
Egenkapital			1 650	1 625	1 607
Sum gjeld og egenkapital			31 935	28 257	27 290

Kilde: Filminvests årsregnskap 2017 - 2019

I årsberetningen framgår det at det samlede driftstilskuddet fra eiere i 2019 var på kr 4.173.000 (2018 kr 4.019.045). I tillegg har eierne ytt tilskudd og støtte til ulike filmprosjekter med , kr 4.060.651 (2018: kr 3.904.288).Tilbakebetalt på tidligere investeringer utgjør kr 2.764.295 (2018: kr 2.229.975). Statstilskuddet fra NFI var i 2019 på kr 8.579.000 (2018: kr 6.155.000).

Statlige midler fordeles etter en modell der omlag 80% styres av regionens aktivitet/regional innretning, og 20% er basert på NFIs vurdering av fondets måloppnåelse. De statlige midlene brukes til å utvikle nye prosjekter og som softe midler i forbindelse med produksjon. Dette kan være kombinert med investering av fondets egne midler. De regionale midlene må matche de statlige 1:1. Dersom regionale tilskudd er mindre, må differansen dekkes opp med selskapets fondsmidler.

Investeringer blir kostnadsført på tildelingstidspunktet. Innbetaling av kapital fra eierne/eksterne og tilbakebetalinger på investeringer blir inntektsført når disse foreligger. Rest investeringsmidler (fondsmidler) blir avsatt til fremtidige tilskudd eller investeringer.

I oppstartsmøtet ble vi informert om at Filminvest fører særregnskap for investeringer, for å kunne synliggjøre resultater i enkeltprosjekter hvor investorer deltar. Betegnelsen «indre selskap» har ingen betydning for den formelle organiseringen, - styret har ansvaret for den samlede virksomheten.

Filminvest har i realiteten bare én investor; Trondheim kino, som selv velger ut enkeltprosjekter de ønsker å delta i. Vi kommer nærmere inn på det i kapittel 3.3.8.

Filminvest bruker også «sekundæravkastning» som resultatstørrelse. Denne viser hvilken total regional verdiskaping som hver tilskuddskrone skaper.

Tabell 7. Sekundæravkastning i årene 2016 – 2019. Kroner.

	2019	2018	2017	2016
Regionalt forbruk pr delfinansierte krone	4,56	3,53	4,90	3,30

Kilde: Filminvests årsmeldinger 2016 - 2029

Tabellen viser at det regionale forbruket per delfinansiert krone har variert fra 3,30 – 4,90 kroner

Flere, blant annet eierrepresentanten har gitt uttrykk for at økonomiske informasjonen i Filminvest er komplisert. Både styret og eierne får detaljert informasjon, men man må nesten være fagperson for å forstå alle detaljene som handler om eksterne finansiering. Eierrepresentanten mener likevel at hun har overblikk over prinsippene.

At finansieringen er kompleks bekreftes av flere, blant annet styreleder. Styreleder ga imidlertid uttrykk for at informasjonen om økonomi som styret får er klar og tydelig.

Styreleder har tillit til den økonomiske internkontrollen i selskapet. Den ivaretas mellom annet ved at selskapet har ekstern regnskapsfører, og ved at styreleder godkjenner utgifter som vedrører daglig leder. Hun trakk også fram at det er god økonomikompetanse både i styret og administrasjonen. Styret har etablert en praksis med at revisor møter ved behandling av revidert årsregnskap. Revisor har ikke hatt kritiske merknader til regnskapet, men styreleder ser likevel nytten av at revisor er tilstede. Det framgår av protokoll fra styremøte 20.02.20 at revisor ved behandling av regnskapet for 2019 anbefalte styret å vurdere om likviditetsplassering hos Forte fondsforvaltning i fremtiden burde klassifiseres som kortsiktig finansinvestering i stedet for langsiktig. Dette for å synliggjøre selskapets reelle soliditet for eksterne kredittvurderingsselskaper. Filminvest har ikke økonomireglement eller finansreglement

2.9.3 Instruks og retningslinjer

Filminvest har styreinstruks og instruks for daglig leder, i tillegg til instruks for valgkomiteen som vi har vært inne på tidligere. I tillegg har de retningslinjer for investering. Retningslinjene ble senest gjennomgått av styret i 2020, og justert med vedtak i møtet etter. Filminvest har ikke skriftlige rutiner for anskaffelser. De har ifølge daglig leder få anskaffelser som kommer inn under regelverket for offentlige anskaffelser. De har heller ikke etiske retningslinjer eller varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven.

2.9.4 Daglig leder og administrasjonen

Filminvest har 3 ansatte fordelt på 2,3 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjons- og informasjonsrådgiver og filmkonsulent. Det er også en spillkonsulent knyttet til selskapet. Filmkonsulenten har 40 % stilling¹⁸. De ansatte er geografisk lokalisert på tre ulike steder, men daglig leder er på hovedkontoret noen ganger i måneden (ved behov). Kommunikasjonen foregår i hovedsak via digitale møter, telefon og epost. Produksjons- og informasjonsrådgiveren har oppmøte på hovedkontoret. Konsulenten bor og arbeider i en annen region.

Filmkonsulentens oppgave dreier seg om å lese alle søknader, gjøre vurderinger og lage innstilling. Innstillinger og rapportering går til daglig leder, som legger sakene fram for styret.

Filminvest må forholde seg til styrende dokument både fra staten gjennom NFI, og fra eierne hver for seg. Forskriften om tilskudd gjelder uansett. I tillegg styres arbeidet av åndsverksloven og tildelingsbrevene. Dersom tildelingsbrevene inneholder noen endringer, legger daglig leder dette inn i årsplanen. Filmkonsulenten bruker ikke de detaljerte målene i sine vurderinger. Han har lang tids erfaring, og med mindre det kommer endringer i retningslinjene som det må justeres for, ser han fort av nye søknader om de holder kunstneriske mål eller ikke, og om prosjektene gir mulighet for fullfinansiering. Ifølge konsulenten er manus den svakeste siden i norsk filmproduksjon. Derfor har de mye fokus på manusprosessen. De leier inn konsulent der det er nødvendig for å se nærmere på manus. De har ikke fast avtale, men bruker spesielt én konsulent til dette arbeidet.

Tidligere har det vært ubegrenset antall utviklingsfaser som søkere har kunnet få støtte til. Det er det satt begrensninger på nå. Dette fungerer etter intensjonene – det gis utviklingsstøtte bare opp til et visst nivå. Filminvest har fokus på å kartlegge om det er mulig å få finansiert prosjektet, og om søkerne har samarbeidspartnere med gjennomføringsevne.

Filmrådgiver tilrettelegger alle søknader på verktøyet som de bruker til saksbehandling. Filmkonsulenten tar ut relevante dokumenter, og har dialog med produksjonsrådgiver under behandlingsprosessen.

Produksjonsrådgiveren går gjennom søknader og vurderer disse opp mot forskrift. Hun gjennomfører teknisk kontroll av søknadene og har dialog med søkerne. Hun foretar kontroll før utbetalingene, og følger opp prosjektene underveis gjennom kontakt med produsentene.

¹⁸ Daværende filmkonsulent. Ny filmkonsulent fra 2022

Produksjonsrådgiveren har bred bakgrunn, både administrativt, fra bransjen og kulturlivet ellers.

Produksjonsrådgiveren bruker forskriften om tilskudd til audiovisuell produksjon, retningslinjer for investering, søkerveiledninger for den enkelte ordning, filmmeldingen og Filminvest sitt eget strategidokument og handlingsplan i sitt arbeid. Hun kjenner også i noen grad til Trøndelag fylkeskommunes regionale filmstrategi, men den er ikke i direkte bruk i arbeidet hennes. Produksjonsrådgiveren er ikke involvert i noe privat selskap. Men rollene både som «dørvokter» for tilskudd og ambassadør for næringen kan gi noen utfordringer. Hun peker på at man må være bevisst på forskjellen mellom de to rollene, og at det er en liten bransje. Det betyr at man må være forsiktig med forbindelser som gjør det vanskelig å gi avslag. Dette har fungert fint hittil, ifølge produksjonsrådgiveren.

2.9.5 Organisering og arbeidsmiljø

Ifølge daglig leder er organisasjonen tilpasset oppgavene. Søknadsprosess og bransjekontakt er styrende for hva de holder på med. Arbeid blir fordelt gjennom ukentlige arbeidslister. Det er faste møter i administrasjonen hver uke.

Til vanlig møtes de ansatte fysisk hvert kvartal. Det er lite behov for fysiske møter, ifølge daglig leder. Kommunikasjonen ivaretas like godt digitalt. Før Covid -19 hadde de fysiske møter med søkerne i forbindelse med søknadsfrister.

Daglig leder mener konsolideringen av de to filmfondene har vært positivt. Det har gitt mer penger, bedre struktur og samarbeid over fylkesgrenser. Trøndelag og Innlandet er komplementære på dokumentar/spillefilm, og hele bransjen har blitt representert fra manus til ferdig produkt. Han mener at Filminvest har blitt i stand til å gi et bedre tilbud til eksterne produsenter.

Styreleder bekrefter langt på vei daglig leders betraktninger. Oppgavene og økonomien tatt i betraktning, er bemanningen hensiktsmessig. Oppgavene ivaretas godt av de 3 ansatte, og de jobber godt sammen. Styreleder diskuterer styresaker med daglig leder i god tid før styremøtene, og kommer med innspill. På spørsmål om selskapet mangler kompetanse er svaret at det kan en ikke se at de gjør. Spilldelen, som er et forholdsvis nytt område, dekkes av spillkonsulenten.

2.10 Revisors vurdering

2.10.1 Styrets sammensetning og ansvar

Etter revisors vurdering er styret i Filminvest sammensatt og valgt i tråd med aksjeloven og vedtektene for selskapet. Det er fem medlemmer og tre varamedlemmer i styret. Styret har en sammensetning som sikrer representasjon fra både Trøndelag og Innlandet.

Den samla dokumentasjonen i denne forvaltningsrevisjonen tilsier at styrets tar ansvar for selskapets virksomhet, og de påser at selskapets formål blir fremmet, gjennom de sakene de har på agendaen og følger opp.

Etter revisors vurdering er styret satt sammen med bred kompetanse, men vi registrer at det mangler kompetanse innen spill.

Styret har vedtatt styreinstruks og instruks for daglig leder, slik vedtektene krever. Videre er det revisors inntrykk at styreleder og styret følger opp daglig leder og administrasjonen på en betryggende måte.

Revisor har registrert at styret har behandlet to klagesaker i perioden vi har gjennomgått. Medietilsynsnemnda har behandlet en av klagen, og forkastet den.

Intervjuinformasjon tyder på at styret gjør habilitetsvurderinger i hvert møte. Etter det revisor kan se av protokollene kommer det ikke fram at dette er fast punkt på møtene, annet enn når noen er vurdert inhabile i enkeltsaker. Vi registrerer det daglig leder har omtalt som «gråsoner» når det gjelder habilitet, men det er ikke noe i vår dokumentasjon som tilsier at det har vært tvil om habilitetsvurderingene til styret.

2.10.2 Økonomistyring

Generelt er det revisors vurdering at økonomistyringen i Filminvest er under betryggende kontroll. Revisor registrerer de økonomiske rammebetingelsene med tilskudd og fondsinvesteringer kan være krevende for eierne og ikke-økonomer å forstå. Vi har likevel inntrykk av at både styret og eierne får god og detaljert informasjon i styremøter, generalforsamling og eiermøter.

Filminvest går, etter det revisor forstår, en usikker tid i møte, jamfør endringsforslag for statlige tilskudd og støtteordninger. Vi har inntrykk av at dette er noe styret og daglig leder følger tett opp. Selskapet har ikke noe økonomireglement eller reglement som gir bestemmelser for plassering av likvide midler.

Filminvest skal gjennom sin virksomhet stimulere private investorer til å investere i film og andre audiovisuelle uttrykk. Det er per i dag én investor i tillegg til eierne. Revisor registrer at det er vanskelig å få private aktører til å investere i film og andre audiovisuelle uttrykk.

2.10.3 Instruksjoner og retningslinjer

Etter revisors vurdering har Filminvest i stor utstrekning de instruksjoner og retningslinjer som vedtektene krever, og som et offentlig eid selskap bør ha. Selskapet har imidlertid ikke utarbeidet etiske retningslinjer, retningslinjer for habilitetsvurderinger, varslingsrutiner eller retningslinjer for offentlige anskaffelser.

2.10.4 Daglig leder og administrasjonen

Etter revisors vurdering har Filminvest en daglig ledelse og administrasjon som er tilpasset selskapets formål og virksomhet.

Selskapets ansatte har bred kompetanse og lang erfaring innenfor den virksomheten de skal ivareta. De ansatte er lokalisert på tre ulike steder, men etter revisors vurdering skaper ikke det vanskeligheter.

Åremålet går snart ut, og det skal rekrutteres ny daglig leder. Revisor registrer at styreleder ønsker at daglig leder skal bo i regionen.

2.11 Samarbeid selskapene imellom

Selskapene har to eiere felles, samme eierrepresentant fra Trøndelag fylkeskommune, og i tillegg er ett av styremedlemmene med i begge styrer. Det siste framheves som en fordel av ledelsen ved begge selskapene. Også styremedlemmet selv ser fordeler med det.

Vi har tidligere sett at forskjellen på selskapene er utfordrende å skjønne for eierne, og at det har vært et tema på flere eiermøter.

I perioden 2007 – 2009 ble filmfondet administrert under Midtnorsk Filmsenter. I deler av perioden fram til konsolideringen i 2016 hadde selskapene felles styre. Flere av de vi intervjuet trakk fram at det var mange fordeler med det. Filminvest har sitt mandat både i Trøndelag og Innlandet, mens filmsenteret har sitt mandat i et smalere geografisk område. Det er en utfordring for den helhetlige, nasjonale filmpolitikken.

Styreleder i Midtnorsk filmsenter opplever samarbeidet i det daglige som godt. Rapportering, statistikk og selskapsanalyser kunne imidlertid vært bedre samordnet. Det er ønskelig med et rasjonelt samarbeid om dette.

Styreleder mente at det vil bli lettere for eierne å diskutere organiseringen når nytt rammeverk kommer på plass. Det kan være mange muligheter, for eksempel felles styremedlemmer eller ett selskap.

Styreleder for Filminvest trakk fram at filmsentrene i utgangspunktet har samme oppgaver nasjonalt, men ulike satsingsområder regionalt. Hun håper at den kommende statlige evalueringen¹⁹ også vil omfatte filmfondene, slik at hele det regionale filmområdet blir vurdert. Det er viktig at staten og eierne gir selskapene tydelige oppgaver, slik at grensegangen mellom senter og fond blir avklart nasjonalt, og at vi dermed får mest mulig effekt av de regionale midlene som er til disposisjon.

Begge de daglige lederne trakk fram samlokaliseringen²⁰, og at de i det daglige har en god dialog. De møtes også på felles arenaer som Filmreg,²¹ og samarbeider blant annet om Midtnorsk Filmmarked. Det er også andre samarbeidsprosjekt med felles involvering.

Daglig leder i filmsenteret opplever at det er god dialog i hverdagen. Dette må balanseres mot at de skal ha selvstendige vurderinger rundt prosjektene, og at de ikke har noen dialog om prosjektstøtte. Daglig leder ved filmsenteret opplever noe ulikt syn når det gjelder filmsenterets betydning for oppbyggingen av bransjen i Trøndelag, og kompetansen filmsenteret innehar også når det gjelder finansiering og vurderinger om lønnsomhet, både knyttet til enkeltprosjekt, selskap og bransjen som helhet.

Ifølge daglig leder for Filminvest kan det være ulike tilnærming mellom de to daglige lederne når det gjelder bransjetiltak. Kortfilm kan eksempelvis utvikles til lengre formater, og daglig leder for Filminvest har etterlyst målsettinger på dette området.

Han trakk også fram betydningen av en helhetlig strategi for hele filmområdet. Dette holdes nede på grunn av ulike verktøy og midler for filmsentre og filmfond. Regionale produsenter kan få problem i forhold til konkurransen med bransjen i Oslo. Det er tungt å finansiere store prosjekter.

¹⁹ Ferdig evaluering: Evaluering av regionale filmsentre og filmfond Evaluering for Norsk filminstitutt. Oslo Economics, 30. november 2021.

²⁰ Daværende daglige ledelse. Ny daglig leder i FilmInvest fra 2022

²¹ Paraplyorganisasjon for regionale filmsentra og fond

Ifølge han som er styremedlem i begge selskapene framstår samarbeidet mellom de to selskapene godt, men det kunne omfattet flere områder. Eksempelvis ved kartlegging av bransjen og bransjeutviklingen.

I kapittel 3 beskriver vi et samarbeidsprosjekt, Vårstigen, som er samarbeid om å styrke aktiviteten på lang fiksjon i Trøndelag. Fra begge selskapene betegnes dette prosjektet som et godt samarbeid.

2.12 Revisors vurdering

De to selskapene er Trøndelag fylkeskommunes virkemiddelapparat i filmpolitikken og politikken for andre audiovisuelle uttrykk. Det er viktig at disse selskapene har dialog og samordner virksomheten sin.

Etter revisors vurdering er det dialog på alle nivå i selskapenes styringslinje. Kontakten ivaretas gjennom felles eierrepresentant og ved at en sentral aktør innen film i Trøndelag er styremedlem i begge selskapene.

Vi har også inntrykk av at det er dialog mellom styrelederne og mellom de daglige lederne i de to selskapene. At de to daglige lederne er samlokaliserte er en fordel, men bør etter revisors vurdering ikke være avgjørende når det rekrutteres ny daglig leder i Filminvest.

Selskapenes ulike geografiske nedslagsfelt og til dels forskjellige eiere gjør ytterligere samordning mer utfordrende.

3 MÅLOPPNÅELSE FOR REGIONAL FILMSTRATEGI

I dette kapittelet belyser vi Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og audiovisuelle uttrykk, og hvordan det er lagt til rette for oppfølging av den strategien.

3.1 Problemstilling

Sørger filmselskapene for at målene for den regionale strategien blir fulgt opp?

- Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?
- Har selskapene verktøy for å måle den kunstneriske kvaliteten på virksomheten?
- Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

3.2 Revisjonskriterier

Det er målene i Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og audiovisuelle uttrykk som er utgangspunkt for kriterier vi belyser og vurderer etter i denne sammenheng.

Den regionale strategien for film og øvrige audiovisuelle uttrykk (2020 – 2025) inneholder Trøndelag fylkeskommunes mål og strategier for filmpolitikken. Strategien består av tre mål, med hvert sitt delmål. Videre inneholder målene strategier, som dekker bredde, samhandling, kompetanse, rekruttering og internasjonalisering.

Ut fra dette vil vi bruke følgende revisjonskriterium:

- Den regionale strategien bør vurderes og justeres med jevne mellomrom
- Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.
- Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes tre hovedmål med den regionale filmsatsingen:

- Kunstnerisk kvalitet

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstnerisk kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

- Lønnsomhet

I 2025 skal Trøndelag ha en lønnsom audiovisuell bransje som står på for en betydelig andel av den norske produksjonen

- Distribusjon og formidling

I 20205 skal film- og audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag nå ut til et bredt publikum nasjonalt og internasjonalt. Tilbudet i regionen av kvalitetsfilm fra hele verden skal ha økt. Barn og unge skal ha tilgang til gode arenaer for opplevelse og kunnskap om audiovisuelle uttrykk.

3.3 Regional filmstrategi

Strategien er felles for Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. Den er beskrevet i kapittel 1.2.2, og målene er gjengitt som kriterier i kapittel 3.2. Planen varer fram til 2025, og ifølge administrasjonen i fylkeskommunen er den ikke revidert. Det har blitt diskutert om dokumentet skal revideres. Eventuell rullering vil bli vurdert i forbindelse med evaluering av virkemiddelapparatet (filmselskapene). Den regionale filmstrategien for 2015-2025 er dermed gyldig, og oppfattes som relevant. Den må løpende ses opp mot annet planverk som den er koblet mot, og den er retningsgivende for annet planarbeid på filmfeltet. Den skal i prinsippet også omfatte spillsatsingen. Det vises til at denne satsingen har vært marginal, og planen inneholder heller ikke spesifikke mål for denne satsingen.

3.4 Revisors vurdering – regional filmstrategi

Den regionale strategien bør vurderes og justeres med jevne mellomrom. Strategien er inne i siste del av tiårsperioden, men har ikke vært revidert eller justert, etter det revisor har informasjon om. Etter revisors vurdering er målene og delmålene relevante, men det er behov for særskilte mål for spillvirksomheten.

3.5 Dialog mellom Midtnorsk filmsenter og fylkeskommunen om målene

Vi har gjennomgått intervjudokumentasjon, referat fra eiermøter og generalforsamlinger, og sett på hvordan dialogen mellom filmsenteret og fylkeskommunen som eier når det gjelder de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Dialogen i generalforsamlinger inneholder i all hovedsak generalforsamlingssaker. Dialog om mål for film og andre audiovisuelle uttrykk skjer i eiermøter.

På eiermøtene har temaer rundt filmsenterets aktivitet vært oppe, og her har arbeidet med den regionale filmstrategien vært fokusert. Det har blant annet blitt drøftet om det skal utarbeides handlingsplaner for oppfølging av regional filmstrategi, med mer konkrete mål.

Vi har tidligere vært inne på at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet, spesielt når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Oppgavene og støtten fra

de to selskapene overlapper til dels hverandre, ved at begge mottar statlige tilskudd for filmprosjekter og prosjekter innen andre audiovisuelle uttrykk. Der Filminvest retter seg inn mot filmer og spill med et kommersielt potensial, er filmsenterets aktiviteter mer rettet mot utvikling og produksjon av filmprosjekt, kompetansehevende tiltak for filmbransjen og filmtiltak for barn og unge talenter. I tillegg har filmsenteret ansvar for driften av filmkommisjonen. Filmsenteret har hatt kort fiksjon (kortfilm og dokumentar) som sitt hovedfelt, og ikke direkte næringsretta aktivitet. Trøndelag fylkeskommune presiserer i sin uttalelse til rapporten at dette i all hovedsak oppleves naturlig, og at fylkeskommunen som eier ikke ser det som vesentlig å til enhver tid ha kontroll og oversikt på detaljnivå. Fylkeskommunen mener at de som eier av selskapene har god oversikt over virksomheten, og i all vesentlighet har kunnskap om hvilke oppgaver og aktiviteter som hører til hvert av selskapene.

Ledelsen i filmsenteret har forsøkt å tydeliggjøre overfor eierne at grensene mellom korte og lange format, film og spill, dokumentar og fiksjon flyter i stadig større grad over i hverandre. De har også formidlet at det er naturlig at filmsenterets arbeid fortsetter også inn i lange fiksjonsformat, slik som spillefilm og tv-serier. I tilbakemeldingen Filminvest på foreløpig rapport ønsker de å framheve fondets styrke på dette området (det vises til vedlegg 3, uttalelse fra Filminvest, s. 3)

Eierne har gitt uttrykk for at det er viktig at virkemiddelapparatet virker sammen på en best mulig måte. Derfor ble det tatt initiativ til felles eiermøte med Filminvest.

Eierne har også oppfordret administrasjonen i filmsenteret til aktivt å lete etter alternativ finansiering til filmsenterets aktiviteter i form av sponning, samarbeidsavtaler og lignende. Eierne utfordret filmsenteret til å utvide horisonten for hva som forstås som 'virkemiddelapparatet', og oppfordret blant annet til å søke støtte fra Innovasjon Norge.

Det går det fram i intervju både med den ansatte i fylkesadministrasjonen og eierrepresentanten at det er fylkesadministrasjonen som følger opp og har dialog om filmstrategi og fylkeskommunens mål for film og audiovisuelle uttrykk. Det er faste dialogmøter mellom filmsenteret og fylkesadministrasjonen, noe som først og fremst gjelder budsjettet og driftstilskuddet for kommende år. Den daglige ledelsen i filmsenteret og rådgiver i fylkeskommunen har ellers jevnlig kontakt.

Det siste året har det vært mye oppmerksomhet rundt forslag til endringer i forskrifter og de statlige tilskuddene. Når det gjelder forslaget til endringer har både daglig leder og styreleder gitt uttrykk for at filmsenteret ser positive sider ved disse. De har likevel stilt seg bak et brev til Kulturdepartementet fra Trøndelag fylkeskommune som peker på store svakheter rundt prosessen, ved at de regionale aktørene ikke har blitt tilstrekkelig involvert. I uttalelsen fra

Trøndelag fylkeskommune, i forbindelse med foreløpig rapport kommer det fram at fylkeskommunen ikke oppfattet at Midtnorsk Filmsenter stilte seg bak denne kritikken. Det presiseres dessuten at ingen av selskapene stilte seg bak brevet, men at fylkeskommunen konsulterte begge selskapene om prosessene og forslagene.

3.6 Revisors vurdering

Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom fylkeskommunen og Midtnorsk Filmsenter om målene i Regional strategi for film og audiovisuelle uttrykk. Dette skjer både gjennom eiermøter og møter mellom fylkesadministrasjonen og filmsenteret.

Etter revisors vurdering kan det være enkelte utfordringer for eierne å skille enkelte av oppgavene og aktivitetene som gjelder hvert av selskapene, men vi har inntrykk av at eier opplever å ha god nok oversikt.

Det er etter revisors vurdering dialog mellom eierne og filmsenteret om å søke nye finansieringsmuligheter for å ivareta målene i den regionale film- og spillsatsingen.

Etter revisors vurdering er det skille mellom eierrepresentanten og fylkesadministrasjonen, når det gjelder den faglige oppfølging av selskapene. Det er ryddig rolleavklaring, etter revisors vurdering.

Etter revisors vurdering står filmsenteret sammen med fylkeskommunen og Filminvest, når det gjelder kritikk av prosessen rundt eventuelle endringer i statlige tilskudds- og støtteordninger. Vi registrerer at fylkeskommunen er av en annen oppfatning.

3.7 Dialog mellom Filminvest og fylkeskommunen om målene

Formålet med Filminvest er å bidra til å utvikle satsingen på langfilm, TV-serier og dataspill i regionen. Fondet tilbyr bidrag til finansiering av prosjekter med sterk regional tilhørighet.

I likhet med Midtnorsk filmsenter har vi gjennomgått referat fra eierskapsmøter, for å se hvordan dialogen mellom eiere og selskapet er om de regionale målene. I likhet med filmsenteret møter både eierrepresentant og ledelse og ansatte innenfor film og audiovisuelle uttrykk i eiermøtene. Det er de administrativt ansatte som ivaretar oppfølgingen av fylkeskommunens mål.

Det første eiermøtet vi har fått referat fra viser at møtet har tatt tak i regionale mål og hvordan disse skal konkretiseres med indikatorer. Forskjell på bransjene i Trøndelag og Innlandet ble også løftet fram; om det for eksempel er en idé å ha noen større tilskudd til prosjekter som slår ut på begge regionene (fylkene). Dette var et spørsmål som daværende styreleder stilte.

Andre spørsmål som ble drøftet var hvordan man skal utvikle talent og beholde dem i regionen, og hvordan man skal utvikle bransjen til noe mer enn en talentfabrikk.

Dataspill ble også løftet fram. Det ble vist til at regionen har den sterkeste kompetansen i landet, og det ble drøftet hvordan det kunne utnyttes bedre.

Også i Filminvest har samspillet og rollefordelingen i skjæringspunktet mellom de to selskapene blitt diskutert.

I det siste har eiermøtene handlet mye om den statlige tilskuddspolitikken og forslag til forskriftsendringer²². Her har særlig Filminvest sammen med de andre regionale filmfondene vært kritiske. De oppfatter Norsk filminstitutt som egenrådige og lite inkluderende i denne prosessen.

NFI foreslår å endre tilskuddsordningen ved at de statlige tilskuddene i større grad skal gå til filmsentrene. Videre foreslår de å endre på etterhåndsstøtten, ved å fjerne denne for filmer uten forhåndsstøtte fra NFI eller et regionalt fond . Ved å kunne gi mer forhåndsstøtte vil staten gjennom NFI oppnå mer kontroll over hvilke filmer som skal lages.

I en orientering i eiermøte fra daglig leder, ble konsekvensene av eventuelle endringer i etterhåndsstøtte beskrevet som alvorlig for den regionale filmproduksjonen. Etterhåndstøtten er helt avgjørende for bransjen fordi den:

- gir produsenter og talenter som ikke prioriteres av NFI mulighet til å lage spillefilm
- bidrar til maktspredning og økt mangfold i historier og etnisitet
- motvirker sentralisering og et fåtall konsulenters vurderinger og preferanser
- sikrer at produksjonene får tilgang på avgjørende investeringskapital, herunder de regionale fondenes risikokapital
- er et insitament til økt salgsfokus på alle tilgjengelige plattformer og således økt tilgjengelighet for publikum
- helt avgjørende for interesse fra private investorer

²² Forskriften ble endret i 2021. Filmer uten forhåndsstøtte fra NFI, er ikke lenger berettiget for etterhåndsstøtte.

Filminvests styreleder og daglige leder har tatt initiativ overfor eierne i denne saken, og fått fylkeskommunen med på et brev til departementet, hvor de kritiserer prosessen fra NFIs side. Fra Filminvests side er man tilfreds med fylkeskommunens engasjement i saken.

3.8 Revisors vurdering

Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Etter revisors vurdering har Filminvest i hele perioden fra 2016 hatt dialog med eierne om oppfølging av den regionale film- og spillsatsingen.

I første del var det drøftinger i eiermøter om hvordan de regionale målene skulle konkretiseres og følges opp. I den siste tiden har dialogen handlet om forslag til endringer i tilskudds- og støtteordning, hvor revisor har inntrykk av at Trøndelag fylkeskommune og Filminvest står sammen om kritikken av prosessen og bekymringer for framtidig finansieringsordning.

3.9 Fylkeskommunens forventninger om kunstnerisk kvalitet

På spørsmål om hvordan selskapene har fulgt opp strategiplanen svarer fylkesadministrasjonen at de to selskaperes oppgave er å sette fylkeskommunens mål innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk ut i livet. Det er tett dialog med selskapene gjennom årlige møter, eiermøter og årsrapportering. Filminvest har større kommersielt fokus enn Midtnorsk Filmsenter, men kvalitet og lønnsomhet henger gjerne sammen. Fylkesadministrasjonen har inntrykk av at begge selskapene har fokus på kompetanseheving, levedyktige selskaper og å koble aktørene i bransjen sammen. Selskapene har dyktige fagfolk med høy kompetanse. Det arbeides aktivt på internasjonale arenaer og med nettverksbygging.

Fra fylkesadministrasjonen trekkes det fram at mye av produksjonen med støtte fra selskapene har høstet heder og ære, blant annet med priser og visninger på filmfestivaler. Selskapene har lyktes med å skaffe internasjonale nettverk. I dialogen med selskapene frontes ambisjonene om internasjonal satsing.

På spørsmål om selskapene rapporterer om måloppnåelse til fylkeskommunen svarer fylkesadministrasjonen at det ikke gjøres systematisk, annet enn i årsrapporter og tilskuddsoversikter. Fylkeskommunens oppfølging av filmstrategiene reflekteres i for eksempel økonomiplanen og andre styringsdokumenter, ifølge fylkesadministrasjonen.

3.10 Verktøy for måling kunstnerisk kvalitet – Midtnorsk Filmsenter

Vi har valgt å belyse dette spørsmålet med å beskrive om Midtnorsk filmsenter har styringsdokument som ivaretar delmålet om kunstnerisk kvalitet, for deretter å se på om de har utarbeidet indikatorer for kunstnerisk kvalitet.

Handlingsplaner for Midtnorsk Filmsenter

I alle handlingsplanene i tidsrommet 2016 – 2021 er det referert til de tre hovedmålene i den regionale filmstrategien for Trøndelag, i tillegg til delmål og de fem satsingene for kunstnerisk kvalitet.

Hovedsatsinger i 2020:

- Kortdokumentar på internasjonale digitale plattformer II
- Løft for fiksjon II
- Regissørens stemme + samarbeid med andre kunstfelt
- Barn/unge, talent + bransjeutvikling
- Spill
- Stake ut Midgards fremtid

Den årlige handlingsplanen inneholder statusbeskrivelse for forrige år, med konkrete beskrivelser av tiltak. Handlingsplanen inneholder konkretiserte tiltak under hvert av hovedsatsingene.

En gjennomgang av årsrapporter fra Midtnorsk Filmsenter viser at det rapporteres på informasjon om antall prosjekt som får støtte til utvikling og støtte til produksjon, antall kortfilmer og dokumentarfilmer innenfor de to støtteordningene, beløp som Midtnorsk Filmsenter støtter og beløp for støtte totalt. I tillegg kommer det fram informasjon om produsenter og regissør og en kort beskrivelse av filmen. I årsrapporten beskrives dessuten aktiviteter på unge talenter, bransjeutvikling, kurs og seminarer, samt festivaler og priser. Det er rapportert at selskapene har dyktige fagfolk med høy kompetanse. Det arbeides aktivt på internasjonale arenaer og med nettverksbygging.

Det er de statlige midlene som brukes til støtte. En andel brukes også til kurs, kompetanseheving, stipender osv. Filmsenteret har også et ansvar knyttet til barn/unge og talentutvikling. I 2020 ble i tillegg en ordning knyttet til tildeling av støtte til filmformidlingstiltak flyttet fra NFI til de regionale filmsentrene. Noen produksjoner gis det ikke støtte til, for eksempel oppdragsfilm, studentfilmer, reklamefilmer og musikkvideoer.

I intervjuet med et av styremedlemmene, som også er styremedlem i Filminvest, ble det fortalt at måling av kunstnerisk kvalitet er vanskelig, men at det er noe filmsenteret har fokus og er gode på.

Vi har tidligere beskrevet funksjonen til konsulenten ved filmsenteret (engasjert på åremål). Konsulentens oppgave er utelukkende å gjøre kunstneriske og kvalitetsmessige vurderinger, og på bakgrunn av det innstille til styret om hvilke prioriteringer som skal gjøres for tildeling. I tillegg til konsulenten gjør en fast tilsatt produksjonsrådgiver vurderinger av at det formelle knyttet til forskriften for tilskudd er ivaretatt.

Konsulentens vurderingsgrunnlag er forskriftene fra kulturdepartementet og retningslinjene til Midtnorsk Filmsenter. Når det gjelder kunstnerisk kvalitet, er det filmkonsulentens kunstfaglige kunnskap og erfaringer som er viktigst. Kunstfaglige kriterier kan ikke gjøres instrumentelle. Det vil være de samlede tilskuddene og bransjeutviklende tiltak over tid som er det viktigste grunnlaget for vurdering av måloppnåelse for den regionale filmstrategien, også når det gjelder kvalitet. Her har det kommet signaler fra styret, blant annet om å få flere og bedre kortfilmprosjekter. Det har blitt satt i gang bransjeutviklende tiltak for å stimulere til dette.

3.11 Revisors vurdering

Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes hovedmål om kunstnerisk kvalitet

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstnerisk kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

Etter revisors vurdering ivaretar Midtnorsk Filmsenter mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. Utover handlingsplaner og årsrapporter, er det få indikatorer for å måle oppfølgingen av delmålet om kunstnerisk kvalitet.

Midtnorsk Filmsenter har flere føringer de må forholde seg til i sin virksomhet. I saksbehandlingen rundt tilskudd og støtte er det forskriften om tilskudd til produksjon av film og andre audiovisuelle uttrykk og retningslinjene til filmsenteret som er førende.

3.12 Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet - Filminvest

Vi har valgt å belyse dette spørsmålet med å beskrive om Filminvest har styringsdokument som ivaretar delmålet om kunstnerisk kvalitet, for deretter å se på om de har utarbeidet indikatorer for kunstnerisk kvalitet. I Strategiplan 2019 – 2024 for Filminvest framgår det at dette er de overordna målene:

Filminvest har hovedmål for produksjon, økonomi og drift og samarbeid. Målene for produksjon er:

Filminvest skal være en vesentlig bidragsyter til at:

- det etableres et nivå der det produseres minst to filmer for kino og minst en dramaserie for TV/nett med regional forankring årlig.
- det etableres et nivå der det produseres minst to dataspill for barn/unge årlig.
- det investeres i to til fire eksterne produksjoner årlig med høyt forbruk i regionens audiovisuelle sektor.
- det årlig produseres minst en internasjonal co-produksjon i regionen med hjelp av den nasjonale insentivordningen.
- regionens produsenter har tilstrekkelig tilgang på finansiering i samarbeid med staten, eierne og Norsk filminstitutt.

Også de vi intervjuet fra Filminvest trakk fram at det er vanskelig å måle kunstnerisk kvalitet. Spørsmålet er om publikumsoppslutning og lønnsomhet også kan brukes som kunstneriske mål.

Filminvest har en konsulent som er fast ansatt i selskapet (40 %) ²³. Konsulentens oppgave er den samme som filmkonsulenten i filmsenteret. Konsulenten skal gjøre kunstneriske og kvalitetsmessige vurderinger av søknader om støtte og investering.

Ifølge filmkonsulenten må de forholde seg til styrende dokument både fra staten gjennom NFI og eierne hver for seg, men forskriften om tilskudd gjelder uansett. I tillegg styres arbeidet av åndsverksloven og tildelingsbrevene. Dersom tildelingsbrevene inneholder noen endringer, legger daglig leder det inn i årsplanen.

Styreleder mente at fylkesstrategien er ambisiøs og lite konkret. Det kan også være utfordrende å ha eiere i to fylker med hver sine strategier.

3.13 Revisors vurdering

Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes hovedmål om kunstnerisk kvalitet.

²³ Daværende filmkonsulent

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstneriske kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

Etter revisors vurdering ivaretar Filminvest mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. Både strategiplan, handlingsplaner og årsrapporter inneholder konkretisering av målene i den regionale film- og spillstrategien.

I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte.

Revisor registrer at Trøndelag fylkeskommunes filmstrategi oppleves som lite konkret og nokså ambisiøs. Det kan også være utfordringer med å ivareta eiere i flere fylker og kommuners mål og strategier.

For Filminvest gjelder også kommersiell suksess som kvalitetskriterier.

3.14 Fylkeskommunens forventninger om lønnsomhet

På spørsmål om forventninger og oppfølging av delmålet om lønnsomhet for bransjen viser de vi intervjuet fra fylkesadministrasjonen til filmmeldingen, og at høringsrunden om endring av forskrift synliggjorde uenighet mellom NFI og regionene knyttet til regional filmutvikling. Endringene kan gjøre det vanskeligere å få tilgang til etterhåndstilskudd fra NFI.

I intervjuene ble det trukket fram at det er gjort et betydelig politisk arbeid i forhold til forskriftsendringen. Det er mange mekanismer i finansieringen av film som griper inn i hverandre, og det er viktig at Trøndelag ikke blir stående i et vakuum.

Flere av de vi har intervjuet har påpekt at det ikke er enkelt å bli rik på film, men at det har vært en utvikling i rett retning. Filmbransjen generelt er støttebasert, og store kinodistribusjoner er en forutsetning for lønnsomhet. Det er krevende å få med private investorer, og det er et lite utviklet marked. Det er stort press på sponsormarkedet fra andre aktiviteter, for eksempel sport, og det er vanskelig å se eget utbytte i form av profilering. Spørsmålet om privat kapital er et tema i dialogen med selskapene. Fylkesadministrasjonen hadde ikke kjennskap til at det er tatt noen grep fra selskapene for å minske risikoen for investorene.

3.15 Lønnsomhet – Midtnorsk filmsenter

Handlingsplanene nevner ikke eksplisitt lønnsomhet for bransjen som mål, men utfra beskrivelse av satsinger kommer det fram at filmsenteret jobber bevisst for å bidra til at bransjen styrkes. Lønnsomhet og økonomisk bærekraft beskrives som en innarbeidet del av

filmsenterets vurdering av søknader og selskap mv. De regionale aktørene er i en bransje med stadig større krav om å lykkes i internasjonal konkurranse.

For å utvikle bransjen videre og øke kvaliteten i produksjonene, framgår det at det må produseres flere filmer med økte budsjetter og/eller med høy kvalitet. Dette for at de skal utmerke seg og øke sin anseelse overfor nasjonale og internasjonale tilskuddsgivere og visningsarenaer. Filmsenteret ønsker å profesjonalisere aktørene i bransjen, både med hensyn kunstnerisk kvalitet og i selve produksjonen. Det vil si profesjonalitet med hensyn til finansiering, markedsføring og økonomisk bærekraft for selskapet. Filmsenteret er ofte den første som behandler søknader om tilskudd, og utfallet har dermed stor betydning for igangsettelse.

Trøndelag har hatt få produksjoner av lang fiksjonsfilm. Filmsenteret har i samarbeid med Filminvest²⁴ og Østnorsk Filmsenter deltatt i prosjektet *Vårstigen*, der tre trønderske spillefilmer er under utvikling. Dette kan også ha betydning for lønnsomhet.

3.16 Revisors vurdering

I 2025 skal Trøndelag ifølge den regionale filmstrategien ha en lønnsom audiovisuell bransje som står på for en betydelig andel av den norske produksjonen.

Etter revisors vurdering har dette målet ikke vært eksplisitt førende for Midtnorsk Filmsenter²⁵. Likevel er det revisors vurdering at styre og ledelse i selskapet ser på virksomheten, særlig tilskuddene de gir til ulike prosjekter, som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen. Revisor registrerer at Midtnorsk filmsenter har en utvikling, blant annet gjennom prosjektet *Vårstigen* og gjennom filmkommisjonen, som har potensial når det gjelder lønnsomhet.

3.17 Lønnsomhet – Filminvest

Det er Filminvest som har klare mandat innen næringsutvikling og lønnsomhet. Filminvest yter både tilskudd og de investerer fondsmidler i filmsatsinger. Investeringer skjer bare i prosjekt med kommersielt potensial. De statlige midlene brukes til å utvikle nye prosjekter og utvikle bransje, ofte i kombinasjon med produksjonsstøtte og/eller investering av fondets

²⁴ Initiativtaker og styrer av prosjektet (jf. uttalelse i vedlegg 3)

²⁵ Endret begrepsbruk per 3.10.2022: Opprinnelig:ikke spesielt førende for...

egne midler. De regionale midlene må matche de statlige 1:1. Dersom regionale tilskudd er mindre, må differansen dekkes opp med selskapets fondsmidler.

Filminvest investerer i kommersielle prosjekter med regional forankring, og med krav om tilbakebetaling og avkastning. Filminvest sitt mål for investeringer å oppnå en positiv utvikling av fondets investeringskapital gjennom aktiv forvaltning og moderat risiko ved investeringer. Samtidig skal regionalt forbruk være høyere enn fondets investering.

I årsrapporten for 2019 framgår det at Filminvest deltok i finansieringen av fem norske filmer som ble vist på kino i 2019. Disse hadde et samlet besøk på 645 538 og utgjorde 31% av besøket på norske filmer.

I 2018 var Filminvest involvert i 7 av de 33 norske premierefilmene på kino: 6 spillefilmer og 1 kinodokumentar. Disse filmene ble sett av mer enn 500 000 besøkende på kino. I tillegg hadde dramaserien «Helium», produsert av Fabelaktiv premiere på NRK.

I 2017 var det få premierer som Filminvest var involvert i, men aktiviteten var høy rundt de produksjonene som hadde premiere året etter.

Filminvest samler alle sine investeringer i Filminvest IS og fører disse i eget avdelingsregnskap for å synliggjøre investeringsfondets utvikling. Samlet tilgjengelig investeringskapital var før årets investeringer på kr. 17 684 428,- I løpet av 2019 ble det investert 4 millioner i 7 prosjekter med et samlet budsjett på 60,9 millioner, hvorav 28,9 millioner ble forbrukt i regionen. Investeringer kostnadsføres i sin helhet og inntektsføres løpende ved tilbakebetaling. Tilgjengelig investeringskapital var ved utgangen av året kr. 17 754 872.

Ifølge styreleder og daglig leder er lønnsomheten i filmbransjen lav. Historisk får man tilbake rundt 68 % av investerte midler, og det er dermed ingen god butikk for eksterne investorer. Filminvest har i realiteten bare én investor; Trondheim kino, som selv velger ut enkeltprosjekter de ønsker å delta i. Daglig leder i Trondheim kino er styremedlem i begge filmselskapene. Vi intervjuet han, og fikk informasjon om hvordan det arbeides for å gjøre den regionale filmsatsingen interessant å investere i.

Det kreves mye arbeid for å få inn privat kapital. Dette er en kompleks bransje. Trondheim kino går inn på prosjekter som har livets rett på kino, og har ikke hatt noen tap. Bransjen er avhengig av NFI sine støtteordninger, og film er veldig risikofylt. Trondheim kino har vært lojal med å kanalisere midlene gjennom Filminvest. Dermed sikres det en profesjonell håndtering. Noen investorer går i stedet direkte inn i filmprosjekt. For disse har Trondheim kino og Filminvest ofte opptrådt som rådgivere, og formidlet hva som er deres faglige vurdering av prosjektene og produsentene. Dette er med på å sikre legitimiteten for bransjen.

I Norge er det bare filmfondet i Bergen som har lyktes med å få inn private investorer i noe omfang. Dette kan ha sammenheng med tradisjoner for investering i kultur, investormiljøet og «gamle penger» som er avsatt til formålet. Styret har mye fokus på dette. Fokuset på dette avhenger også mye av bakgrunnen til daglig leder i Trondheim kino. Også eierne har hatt fokus på dette fra dag én. Men eierne kunne kommunisert det enda sterkere. Kriteriene for støtte fra NFI, som endrer seg hele tiden, skaper uforutsigbarhet, og øker risikoen mot å få inn kapital.

Trøndelag er langt framme på dokumentarfilm, nasjonalt og internasjonalt. Styremedlemmet mente at om 10-15 år vil det også komme et par produsenter på lang fiksjon (lang spillefilm).

Daglig leder i Filminvest ga uttrykk for uro for framtiden. Per i dag er det stor usikkerhet om forutsetningene for den videre driften i 2022. Dette gjelder både finansiering og organisering av sentre og fond. Filminvest har nødvendig kompetanse og nettverk på finansiering og distribusjon av kommersielle prosjekter. Filmfondene arbeider med næringsutvikling gjennom bruken av midlene. Med dette forstås styrking av gjennomføringsevne i stedet for spredning av midler på nye og mindre aktører. Dette måles både gjennom avkastning på primærkapitalen, og gjennom sekundæravkastning i form av kjøp av varer og tjenester i regionen.

3.18 Revisors vurdering

Filmstrategien har som mål at Trøndelag i 2025 skal ha en lønnsom audiovisuell bransje som står for en betydelig andel av den norske produksjonen. Dette målet treffer kjernen av Filminvests virksomhet. Filminvest har høy aktivitet, og yter tilskudd og investerer i en rekke prosjekter. Likevel fremgår det av vår dokumentasjon at det er krevende å få til lønnsomhet i denne bransjen, noe mangelen på private investorer også bekrefter. Etter revisors vurdering skyldes dette egenskaper ved filmbransjen, og ikke mangler ved Filminvest sin innsats.

4 HØRING

Et foreløpig rapportutkast har vært sendt til uttalelse til begge selskapene og fylkesrådmannen og eierrepresentanten i Trøndelag fylkeskommune.

Vi har fått skriftlige uttalelser fra begge selskapene og fra fylkeskommunen. Tilbakemeldingene bidrar til å tydeliggjøre og supplere informasjonen i rapporten, og revisor har i stor utstrekning gjort justeringer i formuleringer på bakgrunn av tilbakemeldingene.

Trøndelag fylkeskommunes uttalelse følger som vedlegg 2. Uttalelsen representerer både fylkesrådmannen og eierrepresentanten, slik revisor tolker den. Uttalelsen trekker fram to punkt hvor de ønsker utdyping.

Det ene punktet er knyttet til beskrivelser av eiernes forståelse og oversikt over skillet og overlapping mellom selskapenes oppgaver og aktiviteter, slik det kommer fram i kapittel 3.5 og 3.6. De ønsker å få nyansert informasjonen. Revisor har justert innholdet i både 3.5 og 3.6 (revisors vurdering), og nyansert konklusjonen noe.

Det andre punktet er knyttet til fylkeskommunens kritikk av NFI og Kulturdepartementet i forbindelse med forskriftsendringer (også kapittel 3.5 og 3.6). Innholdet i de kapitlene er basert på filmsenterets oppfatning, men revisor har tilføyd informasjon om at fylkeskommunen ikke deler oppfatningen. Tilføyelsen gjelder begge kapitlene, i tillegg til at konklusjonen er noe nyansert.

Midtnorsk Filmsenters uttalelse er lagt ved i vedlegg 3. Filmsenterets endringsforslag er markert med rød skrift. Revisor har gjort justeringer på bakgrunn av størstedelen av filmsenterets endringsforslag, men har ikke tatt inn all tekst. Endringene har ikke påvirket vurderinger og konklusjon.

Filminvests høringsuttalelse er lagt ved i vedlegg 4. Uttalelsen er behandlet på samme måte som for Midtnorsk Filmsenter. Vi har ikke gjort endringer knyttet til skriftlige rutiner (etiske retningslinjer, varslingsrutiner mv. Det er mener vi det er viktig at et selskap har, uavhengig av god praksis og få ansatte. Når det gjelder korrigeringer vil vi trekke fram følgende som gjelder revisors vurderinger i den foreløpige rapporten:

- Klager: Vi har korrigert det som gjelder vurderinger i 2.10.1: Avslagene er trolig behandlet administrativt, og klagesakene er derfor sendt til Medieklagenemnda uten styrebehandling. Revisor har tatt bort henvisning til regelverk og styrebehandling.

- I samme avsnitt (2.10.1 vises det til «gråsoner» knyttet til habilitet. Det er daglig leder som har brukt formuleringen i verifisert referat. Vi har presisert at vi ikke har avdekket konkret informasjon i vår dokumentasjon som stiller habiliteten til saksbehandlere i tvil.

En del av kommentarene til selskapene gjelder uklarheter om framtidige oppgaver. Vi har ikke gjort endringer av prinsipiell karakter knyttet til dette. Vi viser til uttalelsene, og den fylldige informasjonen som kommer fram der.

5 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

Denne forvaltningsrevisjonen har gjennomgått film- og spillsatsingen i Midt-Norge, med utgangspunkt i Trøndelag, ved å se nærmere på de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS sin virksomhet.

5.1 Konklusjon

Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?

Forvaltningsrevisjonen viser at filmsatsingen i stor grad er hensiktsmessig organisert med Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Vi har identifisert noen svakheter, som vi vil komme tilbake til nedenfor.

- *Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?*

Midtnorsk Filmsenter AS

Generelt vil revisor konkludere med at selskapet, fra eierorgan til selskapsledelse har en hensiktsmessig organisering. Revisor vil trekke fram at selskapet i stor grad ivaretar pålegg og anbefalinger om ledelse og drift av offentlig eide aksjeselskap. Vi vil trekke fram regelmessige eiermøter, som vi mener er en viktig arena for dialog med eierne, i tillegg til årlige budsjettmøter med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Midtnorsk Filmsenter.

Eierorganet har utarbeidet instruks for valgkomiteen, og ellers arbeidet med sammensetningen av styret. Styret har nå, etter det revisor kan se en hensiktsmessig sammensetning.

Det er nødvendig dialog mellom styreleder og eierorgan, og mellom styreleder og daglig leder. Selskapet har utarbeidet viktige retningslinjer og skriftlige rutiner, men vi mener at selskapet bør ha varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, i tillegg til reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Styrets oppmerksomhet har i stor grad vært rettet mot klagesaker og en varslings sak de siste årene. Filmsenteret har stort sett fått medhold fra Medieklagenemnda i disse sakene.

Revisor mener at det er usikkerhet rundt praksis for en ansatts habilitet knyttet til saker som vedrører nærstående. Vi mener at det er usikkert om det er nok å tre ut av den aktuelle saksbehandlingen knyttet til nærståendes søknad, eller om vedkommende også må tre ut av saksbehandlingen av de andre søknadene som er under vurdering sammen med nærståendes søknad. Vi mener at selskapet bør forsikre seg om at forvaltningslovens habilitetsbestemmelser ivaretas i disse tilfellene.

Filminvest AS

Som selskap er Filminvest hensiktsmessig organisert. Selskapet ivaretar i stor grad pålegg og anbefalinger som gjelder for offentlig eide aksjeselskaper. Det fremgår ikke av møteprotokoller at generalforsamlingen har fastsatt disponeringen av overskudd de siste årene.

Vi vil også for Filminvest trekke fram at de regelmessige eiermøtene framstår som en viktig arena for dialog mellom eierne og selskapets ledelse, i tillegg til dialogen med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Filminvest. Eierorganet har utarbeidet instruks for valgkomitéen som vil være et grunnlag for å få til god styresammensetning.

Det er nødvendig dialog mellom styrets leder og eierorganet, og mellom styrets leder og daglig leder. Selskapet har utarbeidet viktige retningslinjer og skriftlige rutiner, men de mangler etiske retningslinjer, varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, økonomireglement som inkluderer plassering av likvid midler og habilitetsreglement.

- *Fungerer samspillet mellom de to selskapene?*

Samspillet mellom de to selskapene fungerer i all hovedsak tilfredsstillende. Selskapenes har til dels forskjellige eiere, ulike geografiske nedslagsfelt og dels overlappende oppgaver. Dette gir noen utfordringer, etter det vi har sett.

Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?

- *Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?*

Den regionale strategien for film og audiovisuelle uttrykk er inne i den siste delen av tiårsperioden, men har ikke blitt justert siden den ble vedtatt. Det er heller ikke utarbeidet noen særskilt strategi for spillsatsing. Eierne som møter i generalforsamling og eiermøter har gitt uttrykk for at det ikke alltid er lett å skille mellom deler av selskapenes funksjon og aktiviteter, ettersom begge selskapene yter tilskudd til prosjekt. Den siste tiden har det vært tettere dialog på grunn av forslagene fra Norsk filminstitutt (NFI) om endringer i tilskudds- og støtteordninger. Her har fylkeskommunen, som en av eierne og de to selskapene vært forholdsvis samordnet i sin kritikk av prosessen som staten gjennom NFI har ført.

- *Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet*

Midtnorsk Filmsenter:

Den regionale strategien har vært gjenspeilet i Midtnorsk filmsenters egne handlingsplaner og rapportering, i tillegg til i eiermøtene. Statlige føringer i forskrifter og i tilskuddsbrev er likevel det nærmeste filmsenteret kommer indikatorer for målstyring i filmsatsingen.

Filminvest:

Filminvest ivaretar mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte. Indikatorer utover det er svakt utviklet.

- *Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?*

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har ikke vært eksplisitt mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen.

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

5.2 Anbefalinger

Vi anbefaler fylkesrådmannen å:

- Gjennomgå og eventuelt revidere de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk

Vi anbefaler ledelsen i Midtnorsk Filmsenter å:

- Få juridiske vurderinger knyttet til habilitet
- Utarbeide varslingsrutiner knyttet til arbeidsmiljøloven
- Utarbeide reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler

Vi anbefaler ledelsen i Filminvest å

- Fastsette og synliggjøre i protokoll fra generalforsamling disponering av overskudd/dekning av underskudd
- Utarbeide skriftlige retningslinjer/rutiner for:
 - o Økonomiforvaltning og plassering av likvide midler
 - o Etikk og varslingsrutiner
 - o Habilitetsvurderinger

KILDER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>

KS, 'Anbefalinger Om Eierstyring Og Selskapsledelse Og Kontroll'

Kultur- og likestillingsdepartementet, 'St.Meld 30 (2014-2015) En Framtidsrettet Filmpolitikk', 2015
<<https://www.regjeringen.no/contentassets/7a2bd58ee37f45609e7cb1c58240bfe1/no/pdfs/stm201420150030000dddpdfs.pdf>>

Nærings- og fiskeridepartementet, 'Lov Om Aksjeselskaper', 1997
<<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44?q=aksjeloven>>

Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune, 'Film Og Andre Audiovisuelle Uttrykk i Trøndelag. Regionalstrategi 2015 -2025', 2015
<<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/718036d7bada4208a9695677f6f8024b/filmstrategi-endelig.pdf>>

Trøndelag fylkeskommune, 'Eierpolitikk i Trøndelag Fylkeskommune', 2020
<[file:///C:/Users/AnnaØInes/Downloads/Eierpolitikk i Trøndelag fylkeskommune \(2\).PDF](file:///C:/Users/AnnaØInes/Downloads/Eierpolitikk%20i%20Trøndelag%20fylkeskommune%20(2).PDF)>

www.midnorskfilm.no - Årsrapporter, årsregnskap, handlingsplaner, budsjett, retningslinjer og andre dokumenter

www.filminvest.no – Strategiplan, årsrapporter, årsregnskap, budsjett- og handlingsplaner og andre dokumenter

VEDLEGG 1 UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)

Kapittel 2. Stiftelse av aksjeselskap

- Bestemmelser om stiftelsesdokument
- Vedtektene og minstekrav til vedtektene

Kapittel 5. Generalforsamlingen

- Generalforsamlingens myndighet
- Aksjeeiernes møterett. Fullmektig
- Aksjeeiere har rett til å ta med rådgiver, og kan gi talerett til én rådgiver.
- Stemmerett. Inhabilitet
- Ledelsens rett og plikt til å være til stede på generalforsamlingen
- Ordinær generalforsamling
 - Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår
 - Saker som skal behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
 - andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- Protokoll

Kapittel 6. Selskapets ledelse

- Krav om styre og daglig leder. Valg av styret, tjenestetid mv
- Valg av styremedlemmer
- Godtgjørelse

Ledelsens oppgaver og saksbehandling

- Forvaltning av selskapet
- Styrets tilsynsansvar
- Daglig leders plikter overfor styret

- Styreinstruks
- Inhabilitet
- Styreprotokoll

Revisor

- Valg av revisor
- Godtgjørelse av revisor

Midtnorsk Filmsenters vedtekter

§ 5 Generalforsamling

§ 6 Valgkomité

§ 7 Ledelse

Filminvests vedtekter

§ 5 Styret

§ 7 Generalforsamling

Film og øvrige audiovisuelle uttrykk i Trøndelag – Regional strategi

Satsinger:

Kunstnerisk kvalitet

- *Delmål: I 2025 SKAL FILM- OG ØVRIGE AUDIOVISUELLE PRODUKSJONER FRA TRØNDELAG VÆRE KJENT FOR Å HA GJENNOMGÅENDE HØY KUNSTNERISK KVALITET. BARN OG UNGE SKAL HA TILGANG TIL ET MANGFOLD AV MULIGHETER TIL Å LÆRE SEG Å BEHERSKE AUDIOVISUELLE MEDIER SOM UTTRYKKSFORM*
 - o *Bredde*
 - o *Samhandling*
 - o *Kompetanse*
 - o *Rekruttering*
 - o *Internasjonalisering*

Lønnsomhet

- *Delmål: I 2025 SKAL TRØNDELAG HA EN LØNNSOM AUDIOVISUELL BRANSJE SOM STÅR FOR EN BETYDELIG ANDEL AV DEN NORSKE PRODUKSJONEN.*
STRATEGIER:
 - o *Bredde*
 - o *Samhandling*
 - o *Kompetanse*

- *Rekruttering*
- *Internasjonalisering*

VEDLEGG 2 TRFKS UTTALELSE

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår dato: 17.03.2021 Vår referanse: 202111932-1 Vår saksbehandler: Marit Ødegaard Hagen
Deres dato: Deres referanse:

Tilbakemelding på utkast til rapport fra forvaltningsrevisjon om filmsatsing i Trøndelag - Midtnorsk filmsenter og Filminvest, 2021

Fylkesrådmannen takker for utkast til rapport om filmsatsingen i Trøndelag, ved revisjon av selskapene Midtnorsk filmsenter AS og Filminvest AS, og ønsker å gi følgende tilbakemelding på utkastet.

Det som kommer frem i utkastet som er oversendt er, slik Trøndelag fylkeskommune ved fylkesrådmann og eierrepresentant oppfatter det, stort sett gjenkjennelig og riktig, med unntak av et par punkter som vi ønsker å utdype og presisere:

1. Dokumentet kan gi inntrykk av at eierne har noe manglende forståelse av virksomheten til selskapene, og av forskjellene mellom de to. Revisor nevner dette flere steder, bla. side 38: «...at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet.» og side 40:

Etter revisors vurdering er det utfordrende for eierne å forstå formålet og virksomheten til de to selskapene, særlig der denne er overlappende. Etter det revisor forstår flyter grensene mellom de ulike formatene over i hverandre, noe ledelsen i filmsenteret har forsøkt å være tydelige på.

Trøndelag fylkeskommune ønsker å nyansere dette bildet noe. Det er ikke alltid umiddelbart innlysende hvor grenseoppgangene mellom oppgavene og porteføljene til senter og fond går, for eksempel hvilket av selskapene en produsent bør henvende seg til for å søke støtte. Dette er naturlig, i og med at det til dels overlapper: For eksempel gir begge selskap støtte midler (tilskudd) til utvikling og produksjon av film. Enkelte prosjekter kan få støtte i en tidlig utviklingsfase fra senter, og på et senere stadium fra Filminvest. Begge selskapene har utvikling av bransjen og realisering av film- og spillprosjekter som overordnede mål, og Trøndelag fylkeskommune som eier ser det ikke som vesentlig å til enhver tid har kontroll og oversikt helt på detaljnivå over den daglige driften til selskapene. Forvaltning av midler til beste for bransjen er en oppgave som er lagt til selskapene, og eierne har tillitt til senter og fond som faginstanser. Via driftssøknader, årsrapporter, eiermøter og andre treffpunkt er det naturlig å bli informert på et relativt detaljert nivå, men vårt hovedfokus som samfunnsutvikler er likevel de store linjene og utvikling i bransjen som helhet.

Postadresse: Fylkes hus
Postboks 2560
7725 Steinkjer

Bankkonto: 86017605300
IBAN: NO8486017605300
BIC/SWIFT: DABNOC22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Trøndelag fylkeskommune Seksjon Kunst og kultur

over tid. Trøndelag fylkeskommune mener altså at vi som eier av selskapene i virkemiddelapparatet har god oversikt over virksomheten til disse, og i all vesentlighet har kunnskap om hvilke aktiviteter og oppgaver som ligger til senter og hvilke som ligger til fond.

2. På side s. 39-41 er det nevnt flere ganger at Midtnorsk filmsenter har stilt seg bak og deler kritikken mot Norsk filminstitutt (NFI) og Kulturdepartementet (KUD) som eierne uttrykker i brev til KUD i forbindelse med prosessen rundt forskriftsendringer. Det er ikke vår oppfatning at MNFS delte denne kritikken. Videre har hverken Filminvest eller Midtnorsk filmsenter «stilt seg bak» brevet. Selv om eierne konsulterte selskapene om prosessene og de konkrete forslagene, ble vår tilbakemelding sendt til KUD/NFI uten noen form for godkjenning fra selskapene, og for så vidt uavhengig av deres meninger om saken (selv om Filminvest nok i stor grad delte meningene som eierne uttrykte i brevet).

Med vennlig hilsen

Anne Marit Mevassvik
Direktør kultur og folkehelse

Marit Ødegaard Hagen
Seniorrådgiver kunst og kultur

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottakere:

Anne Marit Mevassvik, Avdeling for kultur og folkehelse
Øystein M Eide, Seksjon Kunst og kultur

VEDLEGG 3: UTTALELSE FRA MIDTNORSK FILMSENTER

Kommentarer og korrigeringer til utkast til rapport om MNFS

1. 1.2.1 Selskapene

De to aksjeselskapene Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS er det som kalles fylkeskommunes virkemiddelapparat på filmområdet.

Midtnorsk Filmsenter AS har som formål er å forvalte regionale og statlige tilskudd til utvikling og produksjon av **audiovisuelle produksjoner som kort- dokumentar og animasjonsfilm** i Midt-Norge. **I tilskuddsbrev fra NFI er det åpnet for at regionale filmsenter kan gi tilskudd til utvikling av spillefilm, dramaserie og dataspill.** Videre skal Midtnorsk Filmsenter bidra

¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>.

- Midtnorsk film- og spillsatsing - 6

(Foreløpig) Revisjonsrapport fra Revisjon Midt-Norge SA

til faglig og kunstnerisk utvikling **og profesjonalisering** av trøndersk filmproduksjon, gjennom ulike kompetansehevende tiltak. Ut over dette har de et ansvar knyttet til å se og hjelpe fram unge talenter, som ønsker seg en framtid i filmbransjen. Midtnorsk Filmsenter har også ansvaret for driften av filmkommisjonen Midgard Film Commission Norway. Midtnorsk Filmsenter AS ble etablert i 2005, og eies av Trøndelag Fylkeskommune (67 % eierandel) og Trondheim Kommune i felleskap.

Midtnorsk Filmsenter får tilskudd fra staten, via Norsk Filminstitutt. Regjeringens mål er at tilskuddet skal benyttes til utvikling og produksjon av ~~kortfilm og dokumentarfilm,~~ **audiovisuelle verk.** kompetansehevende og bransjefremmende tiltak i regionen, og tiltak for barn og unge. **For spillefilm eller dramaserie skal eventuelle tilskudd begrenses til utvikling. For spill skal tilskudd begrenses til utvikling og lansering. Midtnorsk Filmsenter skal også forvalte midler til filmkulturelle tiltak (del av generell pott, ikke øremerkede midler).**

S 15 på toppen:

har vært mye politisk arbeid og fokus på dette i det siste. Eierne har også fått oversendt varslingskriv blitt informert om en varslings sak rettet mot senteret, dette er svart ut av styreleder.

s. 19

Styret i Midtnorsk filmsenter har hatt fra 5-7 møter årlig i perioden 2016 – 2020. Styret består av 5 faste medlemmer og 2 varamedlemmer. (før var det 7 + 3)

S 20

Styret har brukt mye tid på klagesaker og en varslings sak, går det fram av protokoller og intervju med styreleder og daglig leder. I en årrekke har filmsenteret fått klager fra en aktør som gjentatte ganger har klaget på filmsenterets saksbehandling for filmstøtte. Bare det siste året har det kommet I 2020 kom Medieklagenemndas avgjørelse på klager på avslag på søknader om støtte fra høsten 2018 for fem ulike prosjekt fra samme søker. Alle klagen har gått til Medietilsynsnemnda (MT), og Fire av de fem klagen har blitt ble avvist. For en av klagen ble det gitt medhold av MT konkluderte Medieklagenemnda at avslaget var ugyldig, og at søknaden måtte behandles på nytt, noe som ble gjort på styremøte 11.06.2020. Samme søker har også sendt varslings sak til eierne Trøndelag fylkeskommune og bekymringsmelding til Trondheim kommune. Eier har videresendt varslings saken til styreleder, som har svart ut varselet. Vi går ikke nærmere inn på dette her. Habilitet blir omtalt et annet sted i rapporten.

En av de ansatte i filmsenteret har nær relasjon til en av aktørene som er aktuelle for tilskudd fra filmsenteret. Hen har oppgaver som går ut på å kvalitetssikre de formelle sidene ved søknader, mens det er ekstern konsulent som gjør de kunstneriske og kvalitetsmessige vurderingene, og som innstiller overfor styret. I behandling av søknader der den ansatte er inhabil, tar daglig leder over vedkommende sine arbeidsoppgaver og dialogen med ekstern konsulent. Den ansatte er til stede under styrets behandling av innstillingen til støtte. Hen har forlatt møtet/meldt seg inhabil under behandlingen av den aktuelle aktørens søknad, men vært tilstede i behandlingen av de andre søknadene som er gjenstand for vurdering under den samme tilskuddsrunden.

S 21

Daglig leder fortalte at valgkomiteen har jobbet mye med sammensetningen av styret, og at styret nå bare har **ett** medlem som tilhører **den regionale** bransjen. Det gjør at flere av styremedlemmene er habile i tilskuddsaker. **Noen av de** andre filmsentrene har ikke styremedlemmer fra den produserende bransjen **i sin region**. Det har både sine fordeler og ulemper **å ha det**. Fordelen er at det sikrer innspill fra bransjen, samtidig kan det oppstå habilitetsproblem. Dette kan være en krevende balansegang.

Styrets ansvar for at selskapet har betryggende kontroll har blitt fulgt opp av styreleder. ~~etter ansettelsen av daglig leder.~~

(...)

Styreleder godkjenner daglig leder sine utgifter. **Daglig leders fullmaktsramme utover vedtatt budsjett er 100.000 kr.**

S 22

Tilskudd fra NFI skal ~~utelukkende~~ benyttes til tilskudd til prosjekter **og bransjebyggende aktiviteter, samt tiltak for barn og unge og filmkulturelle tiltak. Det statlige tilskuddet kan ikke benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter.**

S 23

Midtnorsk Filmsenter hadde 6 ansatte i 2019, fordelt på omlag 4 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjonsrådgiver, filmkonsulent i 40 % stilling (åremål), ~~rådgiver~~ **prosjektkoordinator for innter** filmtiltak for barn og unge talenter, **mm.**, prosjektleder for kortdokumentar på internasjonale plattformer, og filmkommisjonær¹⁴.

Alle er lokalisert i Trondheim, unntatt filmkonsulenten, som inntil utgangen av desember 2020 var bosatt utenfor Trøndelag. **Også påtroppende filmkonsulent i 2021 er bosatt utenfor Trøndelag (gjelder også innleid spillkonsulent).** Ifølge ledelsen ved filmsenteret vektlegges det at funksjonen som filmkonsulent er på åremål, og at det er en fordel dersom den som innehar stillingen ikke ~~er~~ har en tilknytning til regionen. Filmkonsulenten gjennomgår alle søknader, med all underliggende dokumentasjon. Det har tidligere vært to søknadsrunder pr år, men ~~i det siste~~ **fra og med 2020** ble det ~~vært~~ tre.

S 25

Revisor har også merket seg at en ansatt i selskapet møter i styret, og er tilgjengelig for å orientere og svare på spørsmål i sakene som vedrører tilskudd til prosjekter. Vedkommende har nærstående i bransjen, som noen ganger har vært søker. Vedkommende ansatt trer ut av

møtet under behandling av alle søknader fra det aktuelle selskapet som familiemedlemmet er tilknyttet, også prosjekt som familiemedlemmet selv ikke er del av akkurat den søknaden, men deltar under behandlingen av de øvrige søknadene.

(...)

Styret har hatt mye fokus på klagesaker. Etter revisors vurdering har styrets beslutning i de fleste avslagene av klage vært riktige, jamfør Medietilsynets klagenemndas klagebehandling. Revisor har merket seg at nemnda påpekte noe mangelfull begrunnelse i avslaget av en søknaden og avslaget av klagen.

S 34 2.11 Samarbeid selskapene imellom

Daglig leder i filmsenteret opplever at det er god dialog i hverdagen. Dette må balanseres mot at de skal ha selvstendige vurderinger rundt prosjektene, og at de ikke har noen dialog om prosjektstøtte. Daglig leder ved filmsenteret opplever noe ulikt syn når det gjelder filmsenterets betydning for oppbyggingen av bransjen i Trøndelag, og kompetansen filmsenteret innehar også når det gjelder finansiering og vurderinger om lønnsomhet, både knyttet til enkeltprosjekt, selskap og bransjen som helhet.

Ifølge daglig leder for Filminvest kan det være ulike tilnærming mellom de to daglige lederne når det gjelder bransjetiltak. Kortfilm kan eksempelvis utvikles til lengre formater, og daglig leder for Filminvest har etterlyst målsettinger på dette området.

S 39

Det siste året har det vært mye oppmerksomhet rundt forslag til endringer i forskrifter og de statlige tilskuddene. Når det gjelder forslaget til endringer har både daglig leder og styreleder gitt uttrykk for at filmsenteret ser positive sider ved disse, kommer godt ut av det. De har likevel stilt seg bak et brev til Kulturdepartementet fra Trøndelag fylkeskommune som peker på store Sammen med de øvrige regionale filmsentrene som er del av Filmreg, har Midtnorsk Filmsenter støttet eierne i deres syn om svakheter rundt prosessen rundt dette, ved at de regionale aktørene ikke har blitt tilstrekkelig involvert. Filmsenteret har imidlertid også pekt på positive sider i de nye forslagene som vil kunne gagne filmbransjen i Trøndelag både faglig og økonomisk.

Trønderske selskap nyttiggjør seg av forhåndstilskudd i langt større grad enn av etterhåndstilskudd. En forskyvning av midler fra etterhåndsstøtte til mer forhåndsstøtte vil, etter

administrasjonen ved filmsenterets mening, kunne gagne den trønderske bransjen. Økningen i forhåndsstøtte fra NFI til selskap fra Trøndelag i perioden 2013-2020 har økt fra 350.000 (i 2013) til 5.950.000 (2020). Totalt i perioden hentet trønderske selskap 23.220.000 kroner i forhåndstilskudd fra NFI. Til sammenligning hentet de ut 2,8 millioner i etterhåndstilskudd i samme periode.

S 40

Det er etter revisors vurdering dialog mellom eierne og filmsenteret om å søke nye finansieringsmuligheter for å ivareta målene i den regionale film- og spillsatsingen. Dette har vært en høyt prioritert målsetting ved MNFS i alle år, og vil også være det fremover. Ekstern finansiering har vært en forutsetning for filmsenterets satsing, blant annet gjennom flere InterReg-prosjekt (hvorav det siste ble påbegynt i oktober 2020) og et pågående prosjekt støttet av Kulturrådet. Finanisering via InterReg-prosjekt dannet for øvrig grunnlaget for opprettelsen av filmkommisjonen.

Etter revisors vurdering står filmsenteret sammen med fylkeskommunen og Filminvest, når det gjelder kritikk av selve prosessen rundt eventuelle endringer i statlige tilskudds- og støtteordninger, men fra Midtnorsk Filmsenters side ser en også muligheter for den trønderske bransjen gjennom endringene som er foreslått.

S 41

Filminvests styreleder og daglige leder har tatt initiativ overfor eierne i denne saken, og fått fylkeskommunen (~~og Midtnorsk filmsenter~~) med på et brev til departementet, hvor de kritiserer prosessen fra NFIs side. Fra Filminvests side er man tilfreds med fylkeskommunens engasjement i saken.

S 45

På spørsmål om forventninger og oppfølging av delmålet om lønnsomhet for bransjen viser de vi intervjuet fra fylkesadministrasjonen til filmmeldingen, og at høringsrunden om endring av forskrift synliggjorde uenighet mellom NFI og regionene knyttet til regional filmutvikling. Endringene kan gjøre det vanskeligere å få tilgang til etterhåndstilskudd fra NFI. Fra filmsenterets side pekes det imidlertid på at det kan bli tilgang på mer midler til Trøndelag når andelen til forhåndstilskudd øker.

s. 46

Handlingsplanene nevner ikke eksplisitt lønnsomhet for bransjen som mål, men utfra beskrivelse av satsinger kommer det fram at filmsenteret ~~ønsker å~~ **jobber bevisst** for bidra til at bransjen styrkes. De regionale aktørene er i en bransje med stadig større krav om å lykkes i internasjonal konkurranse. **Lønnsomhet og økonomisk bærekraft beskrives som en innarbeidet del av filmsenterets vurdering av det enkelte prosjekt og selskap og for bransjen som helhet. Det må imidlertid stilles krav og forventninger til de ulike selskapenes evne til å hente inn finansiering basert på om de er helt ferske eller etablerte aktører.**

For å utvikle bransjen videre og øke kvaliteten i produksjonene, framgår det at det må produseres flere filmer med økte budsjetter og/eller med høy kvalitet. Dette for at de skal utmerke seg og øke sin anseelse overfor nasjonale og internasjonale tilskuddsgivere og visningsarenaer. Filmsenteret ønsker å profesjonalisere aktørene i bransjen, både med hensyn kunstnerisk kvalitet og i selve produksjonen. Det vil si profesjonalitet med hensyn til finansiering, markedsføring og økonomisk bærekraft for selskapet. Filmsenteret er ofte den første som behandler søknader om tilskudd, og utfallet har dermed stor betydning for igangsettelse.

S 52

• *Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?*

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har heller ikke vært ~~noe framtrødende~~ **et eksplisitt uttalt** mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første **og avgjørende** ledd i å skape lønnsomhet i bransjen **og stiller krav om ytterligere finansiering fra de ulike selskapene for å få innvilget støtte fra filmsenteret, noe som styrker prosjektene og selskapene på sikt. Filmsenteret viser til en oversikt over Brønnøysund-registrerte selskap i perioden 2014-2019 som har mottatt støtte fra Midtnorsk Filmsenter eller Norsk filminstitutt, eller hatt premiere i perioden 2017-2020. Oversikten viser mer enn en dobling i omsetning, en firedobling av egenkapital og en mangedobling av årsresultatet for selskapene i perioden.**

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

VEDLEGG 4: UTTALELSE FRA FILMINVEST

Trondheim 16.03.21

Kommentarer til utkast forvaltningsrevisjon Filminvest AS

Generelt:

Oppgaven Filminvest har og har hatt om å utvikle prosjekter og bygge bransje blir underkommunisert gjennom hele dokumentet.

Som det står i rapporten: Filmsenteret arbeider med talenter, kortfilm og dokumentarprodusenter.

Filminvest har – i tillegg til å investere i kommersielle filmer – som en meget viktig oppgave å utvikle prosjekter på forskjellige stadier, som støtte for de større regionale produsentene som arbeider med kostnadskrevende spillefilm og dramaserier. Fondet har en aktiv rolle i utviklingen av prosjektene, med rådgiving og økonomisk støtte i flere faser. Fondet bidrar også til internt samarbeid i regionen produsentene mellom, og følger dessuten opp kravet om bruk av regionale filmarbeidere for å sikre en erfaringsutvikling i regionen. De samme kravene stilles til nasjonale og internasjonale produksjoner i regionen som søker om støtte eller finansiering.

Filminvest formidler i tillegg kontakt med internasjonale nettverk for co-produksjon, distributører, salgsagenter og internasjonale filmfond for finansiering. Fondet bidrar med dette til generell omsetningsøkning i den regionale bransjen og til økt kompetanse for regionale filmarbeidere, så vel på regionale som på eksterne prosjekter. Og ikke minst, ved at store produksjoner legges til regionen, bidrar fondet til en stor omsetningsøkning på de respektive stedene både i filmbransjen og tilstøtende bransjer.

Side 8, punkt 1.2.1 om Filminvest:

Det står at sentrene etter sammenslåing av fondene har blitt enda viktigere for å bygge bransje osv....,

Kommentar: Vi mener dette er en påstand det ikke er dekning for. Å bygge samt videreutvikle bransje er en meget viktig del av fondets virksomhet, som nevnt over.

Side 17:

I forbindelse med fastsettelse av resultat og balanse bør det henvises til selskapet vedtekter §3 og §8 som styrer anvendelsen.

Det står at styreleder fortalte at eierne ga tilbakemelding om at innstillingen til valgkomiteen var svakt begrunnet. Så lenge eierne ikke har nevnt dette, bør setningen strykes.

Side 18. Pkt. 2.6:

Første linje – feil selskap i teksten, skal stå Filminvest.

Se også her fastsettelse av over/underskudd og balanse– som på side 17.

Side 19:

Det står at revisjonen oppfatter at styresammensetningen ikke er etter eierens ønsker. Dette må være en misforståelse? Styret er sammensatt ut fra de kriterier som ble diskutert i forbindelse med konsolideringen.

Filminvest har aldri mottatt slike synspunkter, og det finnes heller ikke belegg for det i teksten eller de tilsendte underlagsdokumenter?

Side 27 og 32:

Vedr klagesaker:

Filminvest hadde tre klager i 2020, hvorav to ble oversendt Medieklagenemda, som forkastet begge. Avslag på søknader rettes ikke mot styret. Styret driver ikke saksbehandling.

Pkt. 2.10.1 henvisning til krav om vedtak i styret før oversendelse til Medieklagenemda – hvor står dette? (Ingen kommentar fra Medieklagenemda om dette.)

Når det gjelder påstand om «gråsoner» når det gjelder habilitet kan vi ikke se at det finnes belegg for dette. At produsenter rådfører seg før de legger inn søknad er ikke uvanlig og vil ikke påvirke habilitet overfor saksbehandler og administrasjon som innstiller til styret.

Side 30:

Anskaffelser: Filminvest har ingen anskaffelser som kommer inn under regelverket for offentlige anskaffelser, og har derfor ikke sett det som nødvendig med et eget regelverk. Regelverket for offentlige anskaffelser er dessuten retningsgivende.

Pkt. 2.9.4 Daglig leder er på hovedkontoret ved behov. Kommunikasjonen i selskapet foregår i hovedsak via digitale møter, telefon og email.

Side 33. Pkt. 2.10.3

Mangler retningslinjer for etikk, habilitet, varslingsrutiner iflg. arbeidsmiljøloven og offentlige anskaffelser.

Kommentar: Både ansatte og styremedlemmer er bevisst sine roller og arbeider innenfor de lover og regler som gjelder for selskapet og de generelle retningslinjene på de forskjellige områdene. Habilitet vurderes ved åpning av hvert styremøte og all saksbehandling skjer opp mot publiserte søknadsveiledninger, gjeldende forskrift og reglement for investering, som ivaretar etikk og habilitet.

Selskapet har ingen investeringsbehov i størrelser som krever offentlig anbud. Daglig leder har personalansvar for selskapets ansatte og følger opp dette ifølge arbeidsmiljølovens regler.

Side 33, 2.10.4:

Det står at revisor registrerer at styreleder ikke ønsker en diskusjon om lokalisering. Styreleders poeng er at geografisk tilhørighet ikke må bli utslagsgivende for valg av ny daglig leder.

Forslag til tekst:

Styreleder har bedt om å få eiernes bekreftelse på at ny daglig leder må bo i regionen, men ikke nødvendigvis i Trondheim som nåværende daglig leder gjør.

KORREKSJON:

I perioden 2007- 2009 ble filmfondet Midtnorsk Filmfond AS administrert under Midtnorsk filmsenter. I deler av perioden frem til konsolideringen 2016, hadde selskapene felles styre.

Side 34.

Første avsnitt: Det er en utfordring for den helhetlige nasjonale filmpolitikken.

Side 39. om Filminvest og kommersielt potensiale:

Vedr. innretning: Se innledningen – generelt om Filminvest.

Andre avsnitt: Filmsenteret mener at det er naturlig at de går inn i lange formater.

Kommentar: Filminvest mener at kunnskapen om de lange formatene, produsentene, finansieringen og distribusjon nasjonalt og internasjonalt er fondets styrke. Å gå inn i lange formater vil i så fall kreve styrking av senterets kompetanse.

Filmmeldingen og årlige tilsagnsbrev gir foreløpig klare avgrensninger i oppgavene til de respektive.

Side 41:

KORREKSJON: Konsulentvurderte filmer blir ikke tatt ut av EHT iflg. ny ordning, kun filmer uten forhåndsstøtte fra NFI eller et regionalt fond.

Side 41, 3.7:

«Filminvest er tilfreds med eiernes» osv. Vil gjerne ha tilføyet ordet meget.

s. 45, 3.13:

«Flere fylkers strategi», vil gjerne ha med og kommuners

s.46, 3.16:

Vårstigen er et prosjekt som er initiert og styres av Filminvest.

s. 47, 3.17:

«Den statlige delen brukes til å utvikle nye prosjekter, ofte i kombinasjon» osv.
Denne setningen blir utydelig.

Forslag til endring: Den statlige delen brukes til å utvikle nye prosjekter og til å utvikle bransje. Ofte i kombinasjon med produksjonsstøtte og/eller investering.

s. 51:

Det påpekes flere steder at selskapene har til dels overlappende oppgaver. Dette har mer med utøvelsen å gjøre, enn oppfølgingen av filmmeldingens intensjoner.

Med hilsen
FILMINVEST AS

Bente Erichsen
Stig Bech

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no